

การศึกษาสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครู
ในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

**Research on the Situations of Conducting Research in Classrooms
of Teachers in the Department of Education, Bangkok
Metropolitan Administration**

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีงบประมาณ 2553

ยุวรินทร์ ธนัญญา : การศึกษาสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัช มีชาญ

จำนวน 75 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน ปัจจัยเอื้อ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการอบรมด้านการวิจัย ประสบการณ์ในการทำ วิจัยในชั้นเรียน ตำแหน่งทางวิชาการ จำนวนชั่วโมงสอน และระยะเวลาบริหารการครู กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ครู ระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา 2553 จำนวน 361 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสำรวจสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน วิเคราะห์ ข้อมูลโดยวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนน แบบสำรวจสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยต่างๆ ในสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน โดยทดสอบค่า T-test, F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร ครูมีระดับการ ปฏิบัติการวิจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$ และ $SD = .50$)

2. เมื่อจำแนกครูตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการอบรมด้านการวิจัย ประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตำแหน่งทางวิชาการ จำนวนชั่วโมงสอน และระยะเวลาบริหารการครู ไม่พบความแตกต่างในเรื่องสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครู แต่เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 คือ ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทจะมีระดับการ สร้างงานวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าครูที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี

3. ปัจจัยเอื้อ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.99$ และ $SD = .43$) โดยครูส่วนใหญ่ใช้ทุนส่วนตัวในการทำ วิจัย ซึ่งไม่เพียงพอในการใช้จ่าย และเวลาที่ใช้ในการทำวิจัยโดยเฉลี่ย 1 – 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และเหตุผลส่วน ใหญ่ในการทำงานวิจัยของครูคือนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอน และเพื่อให้มีความรู้และประสบการณ์ ทางการวิจัยเพิ่มขึ้น

4. ผลจากการวิเคราะห์ค่าความถี่ของปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัย พบว่าปัญหา และอุปสรรคในการวิจัยส่วนใหญ่ คือภาระงานสอนมาก คิดเป็นร้อยละ 73.7 รองลงมาคือขาดความรู้และ ประสบการณ์ในการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 58.2 และขาดผู้ให้คำปรึกษางานวิจัย 49.6

Yuwarin Thanakanya: Research on the Situations of Conducting Research in Classrooms of Teachers in the Department of Education, Bangkok Metropolitan Administration.

Research Advisor: Assist. Prof. Dr. Surachai Meechan

75 pages.

The purpose of this research was to study the situations of conducting research in classrooms, supporting factors, problems, difficulties, and guidelines for conducting research in classrooms of teachers in the Department of Education, Bangkok Metropolitan Administration. Analyzing factors are gender, age, educational level, marital status, experience in research training, experience in conducting research in classroom, academic position, number of teaching hours, and duration of obtaining teaching position. The samples were 361 primary school teachers in the Department of Education, Bangkok Metropolitan Administration who were teaching in academic year 2010. The research instruments used in gathering information were a survey of conducting research in classrooms, analyzed data by statistical analysis based on mean ($\bar{x}$) and standard deviation (SD) of scores from a survey of conducting research in classrooms. The study analyzed and compared differences of factors in the situations of conducting research in classrooms by testing T-test and F-test.

The research findings were as follows:

1. Based on the situations of conducting research in classrooms of teachers in the Department of Education, Bangkok Metropolitan Administration, the results showed that teachers have a high level of conducting research. ($\bar{x} = 3.74$ and $SD = .50$)
2. When the research classified teachers by gender, age, marital status, experience in research training, experience in conducting research in classroom, academic position, number of teaching hours, and duration of obtaining teaching position, no difference was found in the situations of conducting research in classrooms of teachers. However, when we classified teachers

by educational level, the difference was statistically significant at .05 level which means teachers who obtain a Master's Degree have the higher level of conducting research in classrooms than teachers who hold a Bachelor's Degree.

3. The research found that supporting factors of conducting research were in the medium level ($\bar{x} = 1.99$ and $SD = .43$). Most of the teachers used personal funds to conduct their research and those funds were insufficient to cover the costs of research. They spent time on research 1 – 10 hours per week on average. The main reasons of conducting research of the teachers were to carry out the research findings to improve teaching and learning in class, and to increase knowledge and research experience.

4. The results from the analysis of the problem frequency, difficulties, and guidelines for conducting research demonstrated that most of the problems and difficulties in research were the high volumes of teaching responsibilities which were able to calculate for 73.7 percent, the second problem was lack of knowledge and experience in research which was able to calculate for 58.2 percent, and the followed problem was lack of research advisor which was able to calculate for 49.6 percent.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ มีชาญ ที่ได้ให้ความเมตตาสนับสนุนช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และดูแลเอาใจใส่ ให้กำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่เมตตาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการสร้างเครื่องมือการวิจัยด้วยความเอาใจใส่และเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ให้ความเมตตาสนับสนุนตลอดมา

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และคณาจารย์ประจำโรงเรียน โรงเรียนสุเหร่าลาดพร้าว โรงเรียนวัดทัศนารุณสุนทรภิคารม โรงเรียนกิ่งเพชร โรงเรียนวัดหัวลำโพง โรงเรียนอานวยกนกศิริอนุสรณ์ โรงเรียนวัดธาตุทอง (ประถม) โรงเรียนเทวสุนทร โรงเรียนมัธยมคันธาราม โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) โรงเรียนสุเหร่าใหม่ โรงเรียนสุเหร่าคลองจั่น โรงเรียนวัดทรัพย์สโมสร โรงเรียนวัดกัลยาณมิตร โรงเรียนวัดสุวรรณ โรงเรียนวัดไทร (ถาวรพรหมมานุกูล) โรงเรียนวัดมะพร้าวเตี้ย โรงเรียนพรหมราษฎร์รังสรรค์ โรงเรียนบ้านนายเหรียญ และโรงเรียนสวัสดิศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือและให้ร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณฝ่ายวิจัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ ให้กำลังใจ และมอบความปรารถนาดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยที่ไม่ได้กล่าวถึงไว้ ณ ที่นี้ ทุก ๆ ท่าน

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ที่ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา คุณค่าและสาระประโยชน์ใด ๆ ของงานวิจัยนี้ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษ ผู้วิจัยขอมอบบูชาแด่พระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณยาย และอาจารย์ทุกท่านที่ช่วยเป็นกำลังใจ และเป็นที่พักพิงของผู้วิจัยตลอดมา

ยุวรินทร์ ธนกัญญา

ขอขอบคุณฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่ให้ทุนสนับสนุนรายงานการวิจัยฉบับนี้

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
กรอบแนวความคิดของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน.....	8
ความสำคัญและความจำเป็นของการวิจัยในชั้นเรียน	9
ความเป็นมาของการวิจัยในชั้นเรียน.....	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	30
ประชากร	30
กลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	53
สรุปผลการวิจัย	54
อภิปรายผล	55
ข้อเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	62
ภาคผนวก ก. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	63
ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	65
 ประวัติผู้วิจัย	 75

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่เป็นตัวแทนในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา	31
4.1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของครู จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส และระดับการศึกษา	37
4.2 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรมด้านการวิจัยภายใน 3 ปี และประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียนภายใน 3 ปี	38
4.3 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของครู จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ จำนวนชั่วโมงสอน และระยะเวลาในการรับราชการครู	39
4.4 สภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน	40
4.5 ผลการเปรียบเทียบสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนกลุ่มครูจำแนกตามเพศ	43
4.6 ผลการเปรียบเทียบสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนกลุ่มครูจำแนกตามระดับการศึกษา	43
4.7 ผลการเปรียบเทียบสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนกลุ่มครูจำแนกตามอายุ สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการอบรมด้านการวิจัย ประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตำแหน่งทางวิชาการ จำนวนชั่วโมงสอน และระยะเวลารับราชการครู	43
4.8 ปัจจัยเอื้อ	45
4.9 แหล่งทุนที่ใช้ในการวิจัย	47
4.10 ความพอเพียงของทุนในการทำวิจัย	47
4.11 เวลาที่ใช้ในการทำวิจัยโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์	47
4.12 เหตุผลในการทำงานวิจัย	48
4.13 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการวิจัย	49

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำวิจัย

โลกปัจจุบันเป็นโลกแห่งยุคไร้พรมแดน และเป็นโลกของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการแข่งขันสูง สิ่งต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ความรู้และวิทยาการใหม่ได้เพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว การพัฒนาประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขันและมีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศจำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานของการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยมีแผนงานวิจัยการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในสังคมโลก โดยวางแผนให้ประเทศไทยมีบทบาทเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค ทั้งในด้านฐานการผลิตที่ใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี เชื่อมโยงไปสู่ธุรกิจอุตสาหกรรมและบริการสร้างสรรค์ และศูนย์กลางการเชื่อมโยงด้านพลังงาน และการขนส่งเชื่อมโยงระหว่างประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาค สอดคล้องกับทิศทางของประเทศทั่วโลกที่มุ่งพัฒนาเพื่อยกระดับตนเองก้าวเข้าสู่ยุคหลังสังคมฐานความรู้ (Post Knowledge – Based Society) ซึ่งนอกจากจะต้องแข่งขันกันที่ความรู้ ข้อมูล เทคโนโลยี ความสามารถในการจัดการและนวัตกรรมใหม่ๆ แล้ว ยังเป็นสังคมที่มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายให้ความสำคัญกับภูมิปัญญามหาชนมากกว่าทรัพย์สินทางปัญญา

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับการปฏิรูปหรือการพัฒนาการศึกษาเพื่อยกระดับระบบการศึกษาของประเทศ ซึ่งจะต้องเชื่อมโยงกันและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ

ระบบการจัดการศึกษาแห่งชาติเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาความรู้และคุณภาพจิตใจของคนในชาติ (สมาน ราชบุรี. 2542 : 1) การจะบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้การศึกษามีคุณภาพแก่ผู้เรียน จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545) มุ่งเน้นการพัฒนา มนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 24 กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องจัดกระบวนการเรียนรู้โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รอบรู้ และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ และมาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละ ระดับการศึกษา และกำหนดเป็นภารกิจของผู้สอน 3 ประการที่ต้องบูรณาการความรู้และการวิจัยเข้าด้วยกัน ได้แก่ 1) จัดกระบวนการเรียนการสอนและใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ เรียนรู้ 2) ทำวิจัยเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา และ 3) นำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน

จะเห็นว่าการวิจัยทางการศึกษาถูกยกระดับให้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาที่มี คุณภาพ ครูผู้สอนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้ใช้เครื่องมือทางการศึกษานี้ เพราะครูเป็นผู้ที่มี บทบาทโดยตรงในการพัฒนาการศึกษาและเป็นกลไกหลักในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เนื่องจากครูเป็นผู้อยู่ในปัญหา และรู้ปัญหาในการจัดการเรียนการ สอนมากที่สุด การวิจัยทำให้ครูทราบถึงความก้าวหน้าใหม่ๆ ในด้านเทคนิคการสอน สื่อการเรียน การสอน การประเมินผลการเรียน นอกจากนี้ ครูยังทราบถึงปัญหา และวิธีแก้ไขปัญหา และทราบ พัฒนาการของผู้เรียนด้วย (อุทุมพร ทองอุไทย, 2525 : 5)

นอกเหนือจากการใช้งานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้ว การวิจัย ยังเป็นส่วนที่สำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองของครู อันเกิดจากการค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ นำไปสู่องค์ความรู้ที่ทันสมัยก้าวทันการเปลี่ยนแปลง และครูยังสามารถพัฒนา วิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพได้มากขึ้น

นอกจากการวิจัยในชั้นเรียนและการผลิตผลงานทางวิชาการจะเป็นวิธีหนึ่งในการเพิ่มพูน ความรู้ของครูแล้ว การวิจัยในชั้นเรียนยังถูกยกระดับให้เป็นเส้นทางหนึ่งในการก้าวสู่ตำแหน่งทาง วิชาการที่สูงกว่า กระทรวงศึกษาธิการ โดยคณะกรรมการข้าราชการครูได้ตระหนักถึงบทบาทที่ สำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของข้าราชการครู จึงได้กำหนดนโยบายการพัฒนาข้าราชการครูขึ้น เพื่อเป็นกรอบเป้าหมาย และมาตรการในการพัฒนาเพื่อให้กรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไป ดำเนินการ

จากร่างหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการใช้เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา มีและเลื่อนวิทยฐานะใหม่ โดยจะพิจารณา 3 ด้าน คือ 1) ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ 2) ด้านความรู้ความสามารถ และ 3) ด้านผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะพิจารณา 3 ส่วนโดยในส่วนผลการปฏิบัติงาน จะต้องเป็นผลงานทางวิชาการที่เน้นทำวิจัยในห้องเรียนเป็นหลัก ซึ่งผู้ที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ต้องผ่านเกณฑ์เป็นเอกฉันท์ทั้ง 3 ส่วน (ชมรมครูวิชาการก่อสร้าง

อาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมวิชาการ วิชาชีพ วิชาชีวิต พัฒนาคุณธรรม พัฒนาวิทยฐานะครู.. 2552,
<http://www.oknation.net/blog/BCCamp/2009/08/19/entry-1>)

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภากำหนดจัดการประชุมทางวิชาการของคุรุสภาประจำปี 2552 ครั้งที่ 5 ในหัวข้อการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้และการบริหารการศึกษาให้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจากงานวิจัยของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาทุกกลุ่มจากทั่วประเทศ โดยในการประชุมครั้งนี้มีผู้ส่งผลงานวิจัยเข้าร่วมคัดสรรเพื่อนำเสนอในเวทีประชุมทางวิชาการ จำนวน 566 เรื่อง มีผลงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพเพียง 132 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 23.32 ของงานวิจัยทั้งหมด (ศุภวัฒน์ คุณานุวัฒน์. 2552, <http://www.kroobannok.com/blog/16042> อ้างอิงจากข่าวสดรายวัน หน้า 29 – วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ปีที่ 19 ฉบับที่ 6810) สอดคล้องกับ วีรพล ฉลาดแย้ม (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ครูประถมศึกษาในจังหวัดทำการวิจัยเพียงร้อยละ 15.21 ครูมีความเห็นว่ามีความรู้และทักษะการวิจัยอยู่ในระดับน้อย มีปัญหาในการทำวิจัยระดับมาก ได้แก่ การขาดความรู้เกี่ยวกับหลักการวิจัย ขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการวิจัย ขาดงบประมาณ ไม่มีการสนับสนุนการวิจัย และไม่มีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาในการทำวิจัย สอดคล้องกับสุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์ (2544 : 4) ที่ว่าครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย มองว่าการวิจัยเป็นเรื่องยาก ขาดแนวทางหรือผู้ให้คำแนะนำในการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดเอกสารตัวอย่างที่ชัดเจนเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งครูไม่มีเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพราะแยกงานวิจัยออกจากการเรียนการสอน สอดคล้องกับลัทธศักดิ์ แพรสายทอง (2548 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า ครูมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาดำเนินการหาข้อมูล ขาดความมั่นใจ ขาดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี ขาดการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง และผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือด้านข้อมูลที่แท้จริงของนักเรียน ทำให้การดำเนินงานการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูไม่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสุทธนะ ตั้งตระกูล (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้ปฏิบัติการสอนมีปัญหาในการทำวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนไม่เห็นคุณค่าของการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูไม่มีความรู้เรื่องการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอนไม่มีผู้ให้คำแนะนำให้คำปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอนไม่มีเอกสารงานวิจัยเป็นแบบอย่างในการค้นคว้า ครูผู้สอนไม่มีเวลาที่จะทำงานวิจัยในชั้นเรียน และปัญญา โรจนวิภาต (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

ประณตศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี พบว่า ความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

จะเห็นได้ว่าครูส่วนใหญ่จะประสบปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน และจากจากรายงานแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2551 ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (สำนักงานข้าราชการครู กรุงเทพมหานคร. 2552, <http://www.bangkokedu.in.th/images/plan512.pdf>) ที่กำหนดให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนและจากรายงานพบว่า ครูที่ใช้งานวิจัยในการเรียนการสอนและการบริหารถึงร้อยละ 100 ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาสภาพการณ์ อุปสรรค ปัจจัยเอื้อ และแนวทางพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างงานวิจัยแก่ข้าราชการครู และเพื่อหาวิธีการสนับสนุนการสร้างงานวิจัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อจะได้นำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู ข้าราชการครูในสังกัดอื่นๆ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้พิจารณาหาทางส่งเสริมการจัดทำงานวิจัยของข้าราชการครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยเอื้อที่มีต่อการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

3. สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกันมีสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนต่างกัน
2. ครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกันมีสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนต่างกัน
3. ครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนต่างกัน

4. ครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่างกัันมีสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนต่างกัน

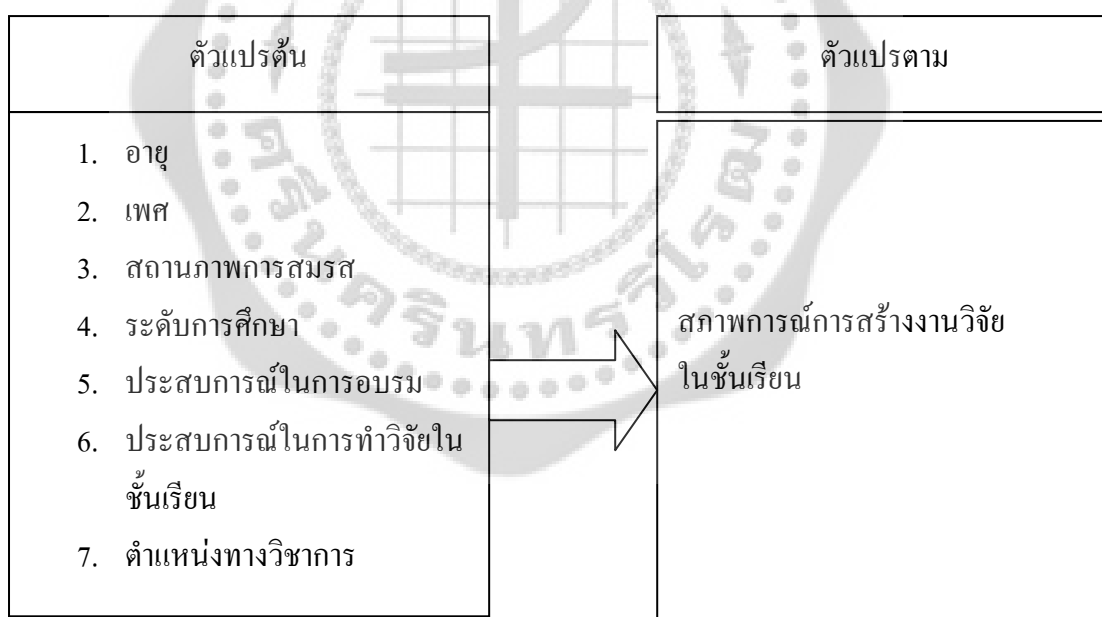
5. ครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์ในการอบรมต่างกัันมีสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนต่างกัน

6. ครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนต่างกัันมีสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนต่างกัน

7. ครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกัันมีสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนต่างกัน

4. กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจซึ่งมีกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ดังนี้

5. ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา 2553 จำนวน 15,096 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่ง
ปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา 2553 จำนวน 390 คน

2. ตัวแปรศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ใน
การอบรม ประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน และตำแหน่งทางวิชาการ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน

3. ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการโดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล
เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ในเดือนสิงหาคม – เดือนตุลาคม 2553 และระยะที่ 2 เป็น
การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนพฤศจิกายน
2553 – เดือนพฤษภาคม 2554 โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ระยะด้วยตนเอง และผู้ช่วย
วิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบและมีจุดมุ่งหมายที่
แน่นอนเพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรือเปลี่ยนแปลง
กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

สภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัย หมายถึง การปฏิบัติงานวิจัยหรือกระบวนการหรือ
ประสบการณ์วิจัยในชั้นเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ที่จัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน
สามารถบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

ปัจจัยเอื้อ หมายถึง เหตุหรือองค์ประกอบที่สนับสนุนหรือส่งเสริมในการสร้างงานวิจัยใน
ชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

อุปสรรค หมายถึง สิ่งที่ขัดขวางหรือทำให้เกิดความขัดข้องในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน
ของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

แนวทางการพัฒนา หมายถึง กระบวนการในการส่งเสริมให้ครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนและ
เพิ่มทักษะความสามารถทางวิชาการแก่ครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ครู หมายถึง บุคลากรระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ทำ
หน้าที่ด้านการสอน การอบรม ให้ความรู้ จริยธรรม และอื่นๆ แก่ผู้เรียน

ประสบการณ์ในการอบรม หมายถึง จำนวนครั้งที่ได้ฝึกกระทำหรือฝึกรอบรมที่มีเนื้อหา
สาระเกี่ยวกับการวิจัยนับจากปัจจุบันย้อนหลังไป 3 ปี

ประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง จำนวนงานวิจัยในชั้นเรียนที่ทำเสร็จ
นับจากปัจจุบันย้อนหลังไป 3 ปี

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ทราบสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูใน
สังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร รวมทั้งปัจจัยเอื้อ อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการวิจัย
ในชั้นเรียนเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปใช้เป็นแนวทางใน
การปรับปรุงแก้ไขปัญหา และหาทางสนับสนุนส่งเสริมให้ครูในสังกัดสำนักงานศึกษา
กรุงเทพมหานครได้ผลิตผลงานวิจัยที่มีประสิทธิผลประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครครั้งนี้ได้สังเคราะห์ขึ้นจากทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่หลากหลาย ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษามาสรุปและนำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

ตอนที่ 2 ความสำคัญและความจำเป็นของการวิจัยในชั้นเรียน

ตอนที่ 3 ความเป็นมาของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ตอนที่ 4 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการทำวิจัยในชั้นเรียน

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน (Action Research)

นักวิจัยและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2553 : 21) ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ ในชีวิตประจำวันของตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนได้มี โอกาสวิพากษ์ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของครูและนักเรียน

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2547 : 10) ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยโดยครูผู้สอนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ครูรับผิดชอบ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น และจบด้วยการใช้นวัตกรรม (Innovation) แก้ปัญหา เพื่อให้เกิด การพัฒนาการเรียนการสอนอันเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

ประวิต เอรารธรรม์ (2545 : 3) ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียน เป็นการวิจัยประยุกต์ที่ดำเนินการวิจัยควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานของครู ซึ่งต้องใช้กระบวนการที่

น่าเชื่อถือ และเป็นระบบในการแสวงหาคำตอบในสภาพการณ์หรือบริบทของชั้นเรียน โดยมีครูเป็นนักวิจัยทั้งผลิตงานวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544 : 24) ให้ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ครูได้แสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรม ทางเลือกในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยโดยครูผู้สอน โดยใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่เชื่อถือได้ เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งดำเนินการควบคู่ไปกับการสอนปกติ ผลการวิจัยในชั้นเรียนจะทำให้ครูได้ตัวบ่งชี้ที่เป็นรูปธรรมของผลสำเร็จในการทำงานของครู

ตอนที่ 2 ความสำคัญและความจำเป็นของการวิจัยในชั้นเรียน

สุวิมล ว่องวาณิช (2553 : 25) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาวิชาชีพครู เนื่องจากให้ข้อค้นพบที่ได้มาจากกระบวนการสืบค้นที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ และครูเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาผู้ที่มีส่วนร่วม นำไปสู่การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้และด้วยหลักการสำคัญของการวิจัยที่เน้นการสะท้อนผล ทำให้การวิจัยแบบนี้ส่งเสริมบรรยากาศของการทำงานแบบประชาธิปไตยที่ทุกฝ่ายเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และยอมรับในข้อค้นพบร่วมกัน

ประวิต เอรารวรรณ์ (2545 : 2) กล่าวว่า กระบวนทัศน์ในการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากงานครูไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการสอนในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กทุกสถานที่และทุกโอกาส และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูจึงจำเป็นต้องพยายามคิดค้นและพัฒนารูปแบบวิธีการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและกระบวนทัศน์ที่เปลี่ยนไปนี้ และนำกระบวนการวิจัยมาเป็นเครื่องมือหรือนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานของตนซึ่งจะทำให้ครูพัฒนาการทำงานอย่างเป็นระบบ เข้าถึงนักเรียน และรู้ทันการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดการเรียนการสอนอย่าง “ครูมืออาชีพ” ซึ่งผู้เรียนก็จะได้เรียนรู้และได้รับการพัฒนาอย่างดีที่สุด

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544 : 4 – 6) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดหลักของวิชาชีพครู จะเริ่มที่การวางแผนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้ว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ หากผลการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือมีสภาพที่เป็นจริงแตกต่างจากสภาพที่คาดหวัง หรือที่เรียกว่าเกิดปัญหาการเรียนรู้ ดังนั้นครูจึงต้องทำวิจัยในชั้นเรียน

เพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดยแสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรมสำหรับแก้ปัญหาการเรียนรู้หรือพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2544 : 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ ดังนี้

- 1) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นครูไปสู่การเป็นครูมืออาชีพ เพราะการทำวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูเป็นนักแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ๆ อยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยให้ครูมีความรู้อย่างกว้างขวางและลุ่มลึก ทำงานอย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ และเป็นระบบ
- 2) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้งานของครูมีลักษณะเป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวก้าวหน้า ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ เกิดนวัตกรรมที่ทันสมัย นำมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้ทันทั่วถึง
- 3) เป็นเครื่องมือสำคัญในการจรรโลงวิชาชีพของครูให้มีความเข้มแข็ง เพราะผลจากการวิจัยในชั้นเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการทำงานของครูได้อย่างเป็นรูปธรรม

สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยสร้างประโยชน์ต่อกระบวนการเรียนการสอน ในฐานะที่เป็นตัวส่งเสริมความเป็นครูมืออาชีพ นวัตกรรมที่ได้จะช่วยให้ครูเข้าใจผู้เรียนมากขึ้น รวมทั้งสามารถใช้แก้ปัญหาในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพและเป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครู ผู้เรียน ผู้บริหาร ชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องจนเกิดเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ได้

ตอนที่ 3 ความเป็นมาของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research)

การวิจัยปฏิบัติการ เกิดขึ้นครั้งแรกในราวปี ค.ศ. 1920 เริ่มต้นในลักษณะของการนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ศึกษาปัญหาต่าง ๆ มีการศึกษาเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มและกระบวนการกลุ่ม จากนั้นการวิจัยปฏิบัติการก็ได้รับการพัฒนามาเป็นลำดับ ปลาย ค.ศ. 1930 ด้านวงการศึกษาด้านจิตวิทยาสังคม (Social Psychology) ได้สนใจการวิจัยปฏิบัติการอย่างกว้างขวาง ราวปี ค.ศ. 1940 วงการศึกษาในสหรัฐอเมริกาได้ทำการวิจัยปฏิบัติการโดยการร่วมมือกันระหว่างนักวิจัยทางการศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาทางการศึกษา (ทวีปศิริธรรม, 2537 อ้างถึงใน บุญยาพร จิมพลอย, 2544) ในปี ค.ศ. 1944 เคิร์ต เลวิน (Kert Lewin) นักจิตวิทยาสังคมได้เขียนหนังสือที่ได้ชี้ให้เห็นถึงการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติมาร่วมกันแก้ปัญหาในการทำงานต่างๆ โดยเคิร์ต เลวิน ได้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ และปรับปรุงคุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาทางจิตวิทยาที่เกิดขึ้นกับชนกลุ่มน้อย (เทวี พรหมมินตะ, 2544) เคิร์ต เลวิน ได้ใช้กระบวนการศึกษาในลักษณะกลุ่ม

ร่วมกันทำงานและตัดสินใจอย่างมีพันธะต่อกันเพื่อมุ่งมั่นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นและใช้การปฏิบัติการ 3 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติ และการสะท้อนผลการปฏิบัติ ต่อมา คอเรย์ (Corey, 1953 อ้างถึงใน เทวี พรหมมินต์, 2544) ซึ่งทำงานในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้นำการวิจัยปฏิบัติการเข้ามามีกับงานด้านการศึกษาเป็นบุคคลแรก โดยนำมาใช้ในลักษณะของการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน เขาได้เขียนหนังสือชื่อ Action Research to Improve School Practices

แม้ว่าการวิจัยปฏิบัติการจะเป็นที่นิยมกันมากในช่วงต้น แต่เมื่อมาถึงปี ค.ศ. 1960 ก็มาถึงจุดที่ตกต่ำเพราะได้แยกการวิจัยกับการปฏิบัติงานออกจากกัน ซึ่งหลังจากนั้นมาการสนับสนุนการวิจัยก็มุ่งสนใจที่การวิจัยด้านสังคมศาสตร์ โดยนักวิจัยที่เป็นนักวิชาการคิดทฤษฎีขึ้นมาว่าให้นักวิจัยเป็นผู้ทำการวิจัย ส่วนผู้ปฏิบัติงานก็คอยรับผลงาน โดยที่ครูไม่ได้ทำงานวิจัยเลย (สุนา ณ สุโหลง, 2545)

ในช่วงปี ค.ศ. 1970 ถึง ค.ศ. 1990 ประเทศออสเตรเลียและประเทศอังกฤษได้ดึงเอาการวิจัยปฏิบัติการกลับเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นฐานในแต่ละโรงเรียน ซึ่งครูก็ได้ค้นหาวิธีการใหม่ๆ ที่จะพัฒนาการปฏิบัติการสอนของตนเอง ซึ่งในประเทศอังกฤษได้มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยปฏิบัติการแบบเป็นทีมของครูและได้มีโครงการส่งเสริมแนวคิดของ “ครูในฐานะที่เป็นนักวิจัย” โดยจอห์น อิลเลียด (John Elliott) เป็นผู้ที่นำเอาแนวคิดเกี่ยวกับแนวคิดการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาใช้ในประเทศอังกฤษ (สุนา ณ สุโหลง, 2545) โดยอิลเลียดและอเดลแมน (Elliott and Adelman, 1973 อ้างถึงใน เทวี พรหมมินต์, 2544) ได้นำวิธีการวิจัยปฏิบัติการมาใช้ในการดำเนินงานตามโครงการของฟอร์ด (Ford Teaching Project) โครงการนี้ประกอบด้วยครูจากโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 40 คน ได้ทำการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของตนเองผ่านกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ ซึ่งมีจุดเน้นเพื่อช่วยให้ครูได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนแล้วนำผลการปฏิบัติงานมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับคนอื่นๆ โดยใช้วิธีการติดตามผลการกระทำที่เกิดจากช่องว่างความคาดหวังกับการปฏิบัติงานของครู ส่วนที่ประเทศออสเตรเลียได้สนใจใช้การวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษาเป็นเวลามากกว่า 10 ปี โดยใช้การวิจัยทางการศึกษาทั่วไป และใช้ในการพัฒนาโรงเรียน เคมมิสและแมคแทกกาต (Kemmis and McTaggart, 1982 อ้างถึงใน บุญยาพร จิมพลอย, 2544) ชาวออสเตรเลียได้เสนอกระบวนการวิจัยปฏิบัติการที่มีรูปแบบสมบูรณ์มากขึ้นและเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย

ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้เริ่มฟื้นฟูและให้ความสนใจกับการวิจัยปฏิบัติการอีกครั้ง ในปี ค.ศ. 1976 โดยสถาบันวิจัยเกี่ยวกับการสอนที่มหาวิทยาลัย Michigan State ได้ทำการรวบรวมบทบาทในการทำงานเป็นทีมของครูในด้านการวางแผนการผลิตและการวิเคราะห์งานวิจัย มีการนำ

การวิจัยปฏิบัติการไปเป็นหัวเรื่องในการจัดการประชุมและถอดพิมพ์ในวารสาร (สุนา ณ สุโหลง, 2545)

สำหรับประเทศไทยนั้น ไม่ปรากฏว่าได้นำเอาการวิจัยปฏิบัติการเข้ามาใช้ในช่วงใด แต่ อุทุมพร จามรมาน (2537 อ้างถึงใน สุนา ณ สุโหลง, 2545) ได้กล่าวว่า ประเทศไทยได้นำแนวคิดนี้ มาใช้ในรูปแบบของการปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยครุภัณฑ์หาข้อมูลอย่างเป็นระบบและ นำมาแก้ไขปัญหในห้องเรียนจนได้คำตอบ

กระบวนการหรือขั้นตอนในการทำวิจัยปฏิบัติการ

เนื่องจากมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงขั้นตอนในการทำวิจัยปฏิบัติการไว้หลายแนวทาง ด้วยกัน ผู้วิจัยจึงขอเสนอขั้นตอนในการทำวิจัยปฏิบัติการ ดังนี้

การวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Lewin

บุคคลแรกที่ใช้คำว่าวิจัยปฏิบัติการ คือ Kurt Lewin ปี 1944 มีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ การวางแผน (planning) การค้นหาความจริง (fact finding) และการดำเนินการตามแผนงานต่างๆ (execution) การวิจัยปฏิบัติการจึงมีลักษณะ 3 ประการ คือการมีส่วนร่วม การเสริมสร้างความเป็น ประชาธิปไตย และการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

Lewin (Kemmis and McTaggart, 1990 อ้างถึงใน เทวี พรหมมินดี, 2544) ได้อธิบายการ วิจัยปฏิบัติการว่าเป็นขั้นตอนการดำเนินงานแบบขดลวด ในแต่ละขั้นตอนประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลการปฏิบัติงาน กระบวนการวิจัยปฏิบัติการจะเริ่มต้นด้วย แนวคิดทั่วไปที่ต้องการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง การพิจารณาว่าจะเริ่มต้นปรับปรุงในส่วนไหน นั้น กลุ่มผู้ร่วมงานจะเป็นผู้กำหนดว่าสิ่งใดที่เป็นปัญหาที่แท้จริงและผลที่ตามมา กลุ่มผู้ร่วมงานคิด วางแผนการทำงานร่วมกันในรูปแบบที่เป็นความสนใจร่วมกัน (thematic concern) การร่วมกันคิดว่าจะเริ่มต้นเปลี่ยนแปลง ณ จุดใด เป็นการตัดสินใจบนพื้นฐานความเป็นไปได้ แนวความคิดทั่วไป เกิดขึ้นจากการสำรวจสภาพความเป็นจริง ซึ่งผลที่ได้จากการสำรวจเบื้องต้นนี้ กลุ่มผู้ปฏิบัติการจะ นำไปกำหนดเป็นแผนงานทั่วไปในการปฏิบัติงาน

การแบ่งงานทั่วไปออกเป็นขั้นตอนการปฏิบัติ ผู้วิจัยเริ่มต้นขั้นตอนแรกด้วยการ เปลี่ยนแปลงวิธีการที่ใช้ในการปรับปรุง และต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลที่คาดว่าจะได้รับก่อนที่จะ เริ่มต้นการปฏิบัติการวิจัยในขั้นตอนที่หนึ่ง กลุ่มผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบด้วยความรอบคอบและ วางแผนการติดตามผลที่จะเกิดตามมา แล้วพิจารณาว่าวิธีการนั้นสามารถปฏิบัติได้จริง เมื่อเริ่มต้น ดำเนินการผู้วิจัยจะได้รับข้อมูล ข้อเท็จจริงใหม่ กลุ่มผู้วิจัยจะสามารถอธิบายและประเมินผลข้อมูล

ดังกล่าว โดยผลการปฏิบัติงานของกลุ่มผู้วิจัย และผู้วิจัยแต่ละคนต้องมีการสะท้อนกลับอย่างชัดเจน เพื่อที่จะนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการวางแผนใหม่ จากนั้นจึงดำเนินการปฏิบัติงานในแผนงานที่สอง ซึ่งจะมีการตรวจสอบ ประเมินผล และการวางแผนใหม่เช่นกัน

ขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Lewin เน้นที่การวางแผนการปฏิบัติงานที่ต้องมีความยืดหยุ่นและมีการตอบสนอง ซึ่งในสภาพความเป็นจริงทางสังคม ต้องยอมรับว่าการปฏิบัตินั้นไม่สามารถทำทุกสิ่งทุกอย่างได้ตามความต้องการ Lewin ได้กล่าวถึงความยากเกี่ยวกับการปฏิบัติ และการสะท้อนกลับว่า ได้มีการออกแบบเพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแผน สำหรับการปฏิบัติงานในลักษณะที่มนุษย์เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเอง กล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการวิจัยปฏิบัติการนั้นเป็นวิธีการที่กลุ่มคนสามารถจัดรวบรวมสถานการณ์ จากสิ่งทีพวกเขาสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ของตนเองและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับบุคคลอื่น ประเด็นที่น่าสนใจตามวิธีการปฏิบัติการของ Lewin คือทุกขั้นตอนในกระบวนการวิจัยต้องอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม

กระบวนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Elliott

ช่วงคริสต์ทศวรรษ 1960 เป็นช่วงเวลาที่การวิจัยปฏิบัติการได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นกระบวนการวิจัยที่ขาดหลักการวิจัย เพราะนักวิจัยกลุ่มหนึ่งได้พยายามแยกหลักการและเทคนิคการวิจัยออกจากภาคปฏิบัติ และพัฒนาวิธีวิทยาการวิจัยขึ้นใหม่ แนวคิดเรื่องการวิจัยและพัฒนา (research and development) ให้ความสำคัญกับการวิจัยในห้องปฏิบัติการที่มีการควบคุมสภาพการทดลองอย่างเข้มงวด ผู้บริหารการศึกษาเอนเอียงไปใช้ผลการวิจัยทางวิชาการที่ใช้เทคนิควิธีขั้นสูง มีผลทำให้การผลิตงานวิจัยเริ่มมีการแยกตัวขาดจากโลกของครูผู้ปฏิบัติงาน และกระแสความนิยมการวิจัยปฏิบัติการลดน้อยลงเป็นอย่างมาก

ช่วงปลายคริสต์ทศวรรษที่ 1970 การวิจัยปฏิบัติการได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง เมื่อ John Elliott ได้ริเริ่มโครงการวิจัยปฏิบัติการแนวใหม่ (neo-action research) ที่เน้นความสำคัญของการวิจัยในภาคสนามและการวิจัยในโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนเกิดขึ้นจริง เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ถูกต้องตรงกับสภาพความเป็นจริง และนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในสถานการณ์ได้ตรงตามความต้องการของครูผู้ทำวิจัย การวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษาในระยะหลังให้ความสำคัญกับการปฏิบัติการ (praxis) ที่เป็นการปฏิบัติการอิงทฤษฎี ที่มีการแสวงหาความจริงจากพื้นฐานการปฏิบัติงาน นับจากนั้นมาจนถึงปัจจุบันการวิจัยปฏิบัติการทางการศึกษาได้รับการยอมรับและขยายวงไปอย่างกว้างขวางทุกประเทศทั่วโลก

MacIsaac (1996 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย,

ednet.kku.ac.th/~edad/research_article/QUan&Quali.doc, 2555) สรุปแนวคิดของ Elliott ไว้ว่า การ

วิจัยปฏิบัติการมีสาระสำคัญอยู่ที่การแสวงหาความรู้ความจริงจากการปฏิบัติเพื่อเป้าหมายในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน การดำเนินงานวิจัยปฏิบัติการเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการซ้ำกันเป็นวงจรการวิจัย (research cycle) ต่อเนื่องกันไป วงจรการวิจัยในแต่ละวงจรมีการดำเนินการรวม 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การตรวจตราและวางแผนงานทั่วไป (Reconnaissance and General Plan) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่นักวิจัยรับรู้ปัญหา และสำรวจตรวจตราเพื่อทำความเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน และวางแผนที่จะใช้ยุทธวิธีต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติการ (Action) ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยลงมือดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้ โดยการใช้ยุทธวิธีต่าง ๆ ที่นักวิจัยเชื่อว่าจะแก้ปัญหาได้ในการดำเนินงาน ขั้นตอนการปฏิบัติกรนี้จัดว่าเป็นหัวใจสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการ และชื่อของการวิจัยปฏิบัติการได้มาจากกิจกรรมหลักในขั้นตอนนี้

ขั้นตอนที่ 3 การติดตามกำกับผลการดำเนินงานโดยการสังเกต (Monitoring the Implementation by Observation) ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยสังเกตและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและผลการปฏิบัติงานระหว่างการดำเนินงานและหลังการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ต้องใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้สารสนเทศครบถ้วน และเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 การคิดไตร่ตรอง และการทบทวนแก้ไข (Reflection and Revision) ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยนำผลการดำเนินงานที่ได้จากขั้นตอนที่สามมาพิจารณาไตร่ตรอง หากผลการปฏิบัติงานยังไม่บรรลุเป้าหมาย นักวิจัยแสวงหาวิธีการหรือยุทธวิธีใหม่มาปรับปรุงการปฏิบัติงาน และเริ่มดำเนินงานตามวงจรการวิจัยในรอบใหม่ การดำเนินการจะมีกิจกรรมซ้ำตามกิจกรรมในวงจรการวิจัยเดิมแต่สาระและผลของการดำเนินงานจะแตกต่างกัน

ขั้นตอนทั้งสี่ขั้นตอนของวงจรการวิจัยปฏิบัติการนี้ ในปัจจุบันเป็นที่รู้จักกันดีในชื่อ วงจรการวิจัย P-A-O-R หมายถึง Plan – Action – Observation – Reflection and Revision

อย่างไรก็ตาม แนวคิดของ Elliot ยังคงไม่แตกต่างไปจากแนวคิดของ Lewin โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยที่ยังคงอยู่ในลักษณะขดลวด ซึ่งเป็นไปในลักษณะของกรอบการทำงานสำหรับครูที่ใช้ในการประเมินผลตัวเองในการสอน

นอกจากนี้แนวคิดของ Elliot ที่เสนอว่าสามารถปรับเปลี่ยนจุดประสงค์ทั่วไปได้ เนื่องจากการวิเคราะห์หรือการกำหนดปัญหาในการวิจัยนั้น บางครั้งครูผู้วิจัยอาจกำหนดขึ้นโดยไม่ตรงกับความเป็นจริง ดังนั้นเมื่อดำเนินการไปช่วงหนึ่งแล้ว ถ้าครูผู้วิจัยพบว่าปัญหาที่กำลังดำเนินการ

วิจัยไม่ใช่ปัญหาที่แท้จริงก็ต้องการปรับเปลี่ยนความคิดทั่วไป (McNiff, 1988 อ้างถึงใน เทวี พรหมมินทร์, 2544)

กระบวนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Ebbutt

Ebbutt (1983 อ้างถึงในจำเริญ จิตหล้า, 210.246.188.58/trang1/news_file/p17768871754.doc, 2555) กล่าวถึงกระบวนการการวิจัยปฏิบัติการของ Kemmis และ Elliot ว่าเป็นการประยุกต์ขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการของ Lewin มาใช้ ซึ่งไม่ใช่เป็นเพียงแค่การศึกษาข้อเท็จจริงที่มีอยู่ แต่ยังรวมถึงการศึกษาข้อเท็จจริงเพื่อนำมาประกอบการอภิปราย การหาข้อสรุป การกำหนดระยะเวลา การตรวจสอบความเป็นไปได้ ซึ่งการวิจัยปฏิบัติการทั้ง 3 รูปแบบนั้นพิจารณาจะพบว่า หากนักวิจัยต้องการที่จะย้อนกลับไปยังจุดเริ่มต้นอีกครั้ง นักวิจัยต้องดำเนินการวิจัยซ้ำรอยตามขั้นตอนเดิม

ประเด็นดังกล่าว Ebbutt เสนอว่า แนวทางที่เหมาะสมในกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ คือ การพิจารณาแต่ละขั้นตอนว่าขั้นตอนใดสำเร็จหรือไม่สำเร็จ โดยดูได้จากข้อมูลย้อนกลับขณะดำเนินการ หากขั้นตอนใดสำเร็จก็ดำเนินการต่อ แต่ถ้าขั้นตอนใดไม่สำเร็จก็ปรับเปลี่ยนแผนใหม่ เฉพาะขั้นตอนนั้น ไม่ต้องย้อนที่ไปที่จุดเริ่มต้นใหม่ ซึ่งรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการที่ใช้ในการจัดการศึกษาของ Ebbutt

สำหรับรูปแบบของ Ebbutt การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้นั้น ประกอบด้วยกิจกรรมหลายกิจกรรม นอกจากนี้ขณะดำเนินการนักวิจัยยังสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องกันไปในแนวเส้นตรงถ้ากิจกรรมที่กำหนดไว้สามารถปฏิบัติได้บรรลุจุดประสงค์ ในทางตรงกันข้ามถ้ากิจกรรมนั้นไม่เหมาะสม นักวิจัยก็สามารถปฏิบัติได้ 2 กรณี คือ (1) ปรับปรุง แก้ไข แนวคิดทั่วไป หรือ (2) จะปรับปรุง แก้ไข แผนงานทั้งหมดก็ได้

ความแตกต่างระหว่างรูปแบบของ Ebbutt กับสามรูปแบบแรกก็คือ ทั้งสามรูปแบบแรกประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน การปฏิบัติ และการสะท้อนผล โดย Lewin กับ Kemmis ใช้ประโยชน์จากการสะท้อนผลเพื่อการปรับปรุงแก้ไขแผนปฏิบัติ ส่วน Elliott ใช้ข้อมูลจากการสะท้อนผลเพื่อการปรับปรุงแก้ไขความคิดทั่วไป ซึ่งทั้งสามรูปแบบไม่ได้กล่าวถึงกรณีที่กิจกรรมภายในแผนสามารถปฏิบัติได้เหมาะสมหรือประสบความสำเร็จว่าควรจะดำเนินการอย่างไรต่อไป

กระบวนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Freeman

Freeman (1996 อ้างถึงใน <http://210.246.188.53/trang1kmc/modules.php?name=News&file=article&sid=337> , 2553) อธิบายว่า การวิจัยปฏิบัติการมีขั้นตอนการดำเนินงานรวม 6 ขั้นตอน เป็นวงจรการวิจัย ได้แก่

ขั้นตอนแรก การตั้งข้อสงสัย (inquiry) เป็นขั้นตอนการเริ่มสนใจและตั้งต้น

กระบวนการวิจัย

ขั้นตอนที่สอง การกำหนดคำถาม (question) เป็นขั้นตอนของการทำความเข้าใจสิ่งที่เป็นปัญหา และจำกัดขอบเขตของปัญหาในรูปคำถามที่สามารถทำวิจัยได้

ขั้นตอนที่สาม การรวบรวมข้อมูล (data collection) เป็นขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้วยวิธีการที่มีระบบเกี่ยวกับคำถามวิจัย

ขั้นตอนที่สี่ การวิเคราะห์ข้อมูล (data analysis) เป็นขั้นตอนการแยกแยะจัดระเบียบหรือจัดหมวดหมู่ข้อมูล และสังเคราะห์สรุปข้อมูล (disassembling and reassembling data) เพื่อตอบคำถามวิจัย

ขั้นตอนที่ห้า การทำความเข้าใจ (understanding) ให้ได้แง่คิดและมุมมองใหม่ ที่จะช่วยแก้ปัญหา และนำไปใช้ประโยชน์ได้ และขั้นตอนสุดท้าย การพิมพ์เผยแพร่ (publishing) ผลการวิจัยให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและใช้ประโยชน์

วงจรการวิจัยของ Freeman มีลักษณะพิเศษตรงที่มีจุดตั้งต้นของวงจรหลายจุด หมายความว่าครูอาจเริ่มทำการวิจัยได้เกือบทุกขั้นตอน เช่น ครูอาจตั้งต้นที่ขั้นการรวบรวมข้อมูลโดยกำหนดให้นักเรียนทำบันทึกประจำวัน แล้วนำบันทึกมาสังเคราะห์ว่านักเรียนมีการพัฒนาในเรื่องใด อย่างไร จะเร่งรัดการพัฒนาอย่างไร ครูอาจตั้งต้นที่ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำการบ้านของนักเรียนมาวิเคราะห์ว่านักเรียนทำผิดอย่างไร และอะไรเป็นสาเหตุทำให้นักเรียนทำผิด จากนั้นก็วิจัยเพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขต่อไป

วงจรการวิจัยของ Freeman ยังมีลักษณะพิเศษตรงที่กิจกรรมในวงจรแสดงถึงลักษณะบทบาทของครุณักวิจัย 4 บทบาท คือ บทบาทในฐานะนักปฏิบัติ (activist) ที่มีบทบาทในการทำ (doing) ตามบทบาทนี้ครุณักวิจัยต้องปฏิบัติเพื่อให้รู้ในสิ่งที่ยังไม่รู้ และต้องปฏิบัติในสิ่งที่ควรต้องปฏิบัติ นั่นคือครุณักวิจัยต้องทำการสอน และขณะเดียวกันต้องปฏิบัติการวิจัยเพื่อให้รู้จักนักเรียนเป็นอย่างดีเพื่อที่จะสอนให้ได้ผลดีด้วย บทบาทที่สอง คือบทบาทในฐานะนักมานุษยวิทยา (anthropologist) ที่มีบทบาทในการเฝ้าดู (seeing) บทบาทนี้ครุณักวิจัยต้องสังเกตและทำความเข้าใจ

ปรากฏการณ์/พฤติกรรม/ความคิดเห็นทั้งที่สังเกตได้โดยตรงและที่ไม่อาจสังเกตได้โดยตรงด้วย นอกจากนี้ยังต้องตระหนักถึงสิ่งที่ตนสังเกตได้ และสิ่งที่ผู้อื่นสังเกตได้ ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างกัน เพื่อเรียนรู้จากกันและกัน บทบาทที่สาม คือบทบาทในฐานะนักเล่าเรื่อง (storyteller) ที่มีบทบาทในการบอกเล่า (telling) เพื่อให้องค์ความรู้ที่ครูนักวิจัยได้เรียนรู้เผยแพร่ไปสู่บุคคลที่เกี่ยวข้องอันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในวงกว้าง Freeman กล่าวว่าหน้าที่ของครู คือการปฏิบัติ แต่หน้าที่ของนักวิจัยคือการบอกเล่าผลการวิจัยด้วย ตามหลักการวิจัยปฏิบัติการของครู ครูนักวิจัยต้องมีบทบาทในฐานะนักเล่าเรื่องด้วย และสิ่งที่บอกเล่ามีองค์ความรู้เชิงวิชาการอย่างเดียว แต่รวมถึงองค์ความรู้ที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจในการสอนและการวิจัยที่ได้ปฏิบัติจริงด้วย บทบาทที่สี่ คือ บทบาทในฐานะนักทฤษฎี (theoretician) ที่มีบทบาทในการกำหนดคุณค่า (valuing) ของผลการสอนและการวิจัยที่จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมโดยรวม

วงจรการวิจัยปฏิบัติการที่กล่าวมานี้มีหลักการและขั้นตอนคล้ายคลึงกัน เป้าหมายของการวิจัยปฏิบัติการเน้นความสำคัญของการปรับปรุงและพัฒนางานให้ดีขึ้น วงจรการวิจัยปฏิบัติการจึงมีลักษณะเหมือนกับวงจรคุณภาพ P-D-C-A (Plan-Do-Check-Act) ของ Demming และครูอาจดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามวงจร P-D-C-A เป็นงานเดียวกับการพัฒนาการเรียนการสอน หรือการประกันคุณภาพได้ กล่าวโดยสรุปการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นเพียงเครื่องมือหรือกลไกที่ช่วยให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น โดยมีการประกันคุณภาพทุกขั้นตอนการดำเนินงาน

การวิจัยปฏิบัติการที่ใช้อยู่ในวงการศึกษาระดับประเทศต่าง ๆ แม้ว่าจะมีขั้นตอนการดำเนินงานเป็นแบบเดียวกัน แต่ความหนักแน่นในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนมีความแตกต่างกัน จึงทำให้งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีลักษณะแตกต่างกัน แบ่งได้เป็นหลายประเภท

Freeman (1998 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, www.ksp.or.th/ksp2009/upload/informationnews/files/280-9056.doc, 2555) แบ่งประเภทของการวิจัยปฏิบัติการออกเป็น 4 ประเภท ตามแนวคิดของนักวิจัยการศึกษา ชื่อ Leo van Lier ซึ่งเสนอหลักการวิจัยเมื่อปี 1988 ว่า โดยทั่วไปการวิจัยการศึกษาประกอบด้วยหลักการพื้นฐาน 2 หลักการ คือ หลักการจัดระเบียบ (organization) ซึ่งแสดงถึงระดับความเข้มของการจัดควบคุมผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และหลักการปรับเปลี่ยนหรือการแทรกแซง (intervention) ซึ่งแสดงถึงระดับการแทรกแซงการสอนด้วยกระบวนการวิจัย โดยนำเสนอลักษณะของแผนแบบการวิจัยของครูทั้ง 4 รูปแบบ แสดงด้วยตัวอย่างงานวิจัย ดังนี้

แผนแบบการวิจัยที่ 1 แบบมีการควบคุม (Controlling)

ครู Maya แบ่งนักเรียนในห้องเรียนเป็น 2 กลุ่ม โดยพยายามแบ่งให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีลักษณะคล้ายกันในด้านความสามารถ และสัดส่วนของนักเรียนชาย/หญิง ครู Maya ส่งเด็กนักเรียนกลุ่มหนึ่งไปเรียนชั่วโมงศิลปะ และสอนนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งเรื่องทิศทาง ในวันต่อมาครู Maya ให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มทำงานเกี่ยวกับแผนที่และการระบุทิศทาง โดยมีวัตถุประสงค์จะติดตามดูว่าผลการทำงานของนักเรียนทั้งสองกลุ่มต่างกันอย่างไร นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการเรียนเรื่องทิศทางได้นำความรู้มาใช้หรือไม่ และบันทึกผลการวิจัยโดยการบันทึกวิธีทัศน์ แผนการวิจัยนี้มีการจัดระเบียบควบคุมผู้มีส่วนรวมการวิจัยโดยการจัดให้มีกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มเปรียบเทียบ และมีการแทรกแซงโดยการสอนเพิ่มพิเศษ ลักษณะแผนแบบการวิจัยนี้ คือ แผนแบบการวิจัยเชิงทดลอง (experiment design) หรือแผนแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental design)

แผนแบบการวิจัยที่ 2 แบบมีการถามและทำ (Asking and Doing)

ครู Betty สนใจศึกษาว่านักเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ระดับต้นในชั้นเรียนของเธอ จะเข้าใจคำสั่งในการทำกิจกรรมหรือไม่ และชอบการใช้รูปแบบคำสั่งของครูแบบใดใน 3 แบบ คือแบบการสั่งด้วยวาจา แบบการสั่งด้วยวาจาและให้ผู้เรียนทวนคำสั่ง และแบบการเขียนคำสั่งบนกระดานดำ ครู Betty สอนโดยใช้คำสั่งแต่ละแบบเป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์ ตอนวันสุดท้ายของสัปดาห์ ครู Betty สอบถามผู้เรียนว่าชอบการใช้คำสั่งแบบนั้นๆ หรือไม่ และให้ผู้เรียนประมาณค่าว่าชอบการใช้คำสั่งแต่ละแบบมากน้อยเท่าไร โดยใช้มาตรประมาณค่า (rating scale) 3 ระดับ ชอบมากที่สุด ชอบ และไม่ชอบ แผนแบบการวิจัยนี้ไม่มีการจัดระเบียบหรือการควบคุม แต่มีการแทรกแซงการสอนโดยการใช้แบบของคำสั่งที่แตกต่างกัน ลักษณะแผนแบบการวิจัยนี้ คือ แผนแบบการวิจัยปฏิบัติการ (action research) หรือ แผนแบบการวิจัยแบบรวมพลัง (collaborative research)

แผนแบบการวิจัยที่ 3 แบบการวัด (Measuring)

ครู Vera มีนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน ในชั่วโมงสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองซึ่งมีการสนทนา นักศึกษาบางคนร่วมกันสนทนา แต่หลายคนไม่ค่อยเข้าร่วมการสนทนา ครู Vera สังเกตเห็นว่าระดับการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาขึ้นอยู่กับหัวข้อเรื่องสนทนา และตัวผู้นำการสนทนา เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น ครู Vera จึงทำการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา โดยให้ระบุภูมิหลังของนักศึกษาแต่ละคนว่าอายุเท่าไร เรียนภาษาอังกฤษมานานเท่าไร ความสนใจในหัวข้อการสนทนามีอยู่ในเรื่องใดบ้าง และให้นักศึกษาระบุชื่อนักศึกษาที่

ตนอยากให้เป็นผู้นำการสนทนา 3 ชื่อ ข้อมูลที่ได้ช่วยให้ครู Vera จัดกิจกรรมการสนทนาในชั้นเรียนได้ดีขึ้น โดยนักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม แผนแบบการวิจัยนี้มีการจัดระเบียบกำหนดชัดเจนโดยการสอบถามข้อมูลด้วยวิธีการสำรวจ แต่ไม่มีการสอนแทรกแซงเป็นพิเศษ ลักษณะแผนแบบการวิจัยนี้ คือ แผนแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research)

แผนแบบการวิจัยที่ 4 แบบการเฝ้าดู (Watching)

ครู Joan ทำบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน (journal) เกี่ยวกับการสอนนักเรียนชั้น ป. 1 ที่เริ่มเรียนอ่าน-เขียน โดยบันทึกเหตุการณ์ทุกวัน ตั้งแต่ตอนเช้าอันเป็นช่วงเวลาที่นักเรียนใช้เวลาโดยอิสระ ต่อมาในช่วงโมงดนตรี ครู Joan มีเวลา 20 นาที ที่จะตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคน และได้พบว่านักเรียนแต่ละคนมีความก้าวหน้าในการเรียนแตกต่างกัน ครู Joan คิดอย่างไรตรง และบันทึกความคิดสะท้อน (reflective memo) โดยการตั้งคำถามเป็นแนวทางในการบันทึกดังนี้ “ฉันกำลังศึกษากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างไร ศึกษาตามมุมมองของครูเพื่อจะหาวิธีการช่วยเหลือส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ดีขึ้น หรือศึกษาตามมุมมองของนักวิจัย เพื่อจะเก็บข้อมูลและทำความเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน” ครู Joan บันทึกความคิดสะท้อนแยกเป็นสองคอลัมน์ คอลัมน์ความคิดในฐานะครู และคอลัมน์ความคิดในฐานะนักวิจัย เมื่อเวลาผ่านไป 2 สัปดาห์ ครู Joan ตัดสินใจเฝ้าสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนเพียง 2 คน ที่มีลักษณะแตกต่างกันมาก และเมื่อบันทึกเหตุการณ์ประจำวันและบันทึกความคิดสะท้อนได้ 2 - 3 สัปดาห์ ครู Joan จะนำบันทึกมาศึกษาทบทวน และเขียนรายงานการวิเคราะห์เปรียบเทียบวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 2 คน แผนแบบการวิจัยนี้ไม่มีการควบคุม และไม่มีการแทรกแซงแต่อย่างใด ลักษณะแผนแบบการวิจัยนี้คือ แผนแบบการวิจัยรายกรณี (case study research) หรือ แผนแบบการวิจัยธรรมชาติ (naturalistic research)

แผนแบบการวิจัยของครูทั้ง 4 แบบ ตามแนวคิดของ Freeman ที่นำเสนอข้างต้นนี้ล้วนเป็นการวิจัยปฏิบัติการทั้งสิ้น การแยกประเภทของแผนแบบการวิจัยปฏิบัติการออกเป็น 4 แบบนี้มีใช่เป็นการแยกประเภทขาดจากกัน ตามความเป็นจริงลักษณะแผนแบบการวิจัยปฏิบัติการยังแตกต่างกันตามระดับการควบคุม และระดับการแทรกแซงได้มากน้อยแตกต่างกัน ดังนั้นการวิจัยปฏิบัติการอาจมีแผนแบบการวิจัยเชิงทดลอง หรือแผนแบบการวิจัยเชิงสำรวจ อีกหลายแบบที่มีระดับการควบคุมและการวัดแตกต่างกันได้อีกหลายแบบ

ตอนที่ 4 ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในลักษณะต่างๆ เช่น ศึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ครูมักประสบปัญหาในการดำเนินการวิจัย อันเป็นเหตุผลให้ครูไม่ดำเนินการวิจัยต่อไป ซึ่งผู้วิจัยพอจะสรุปได้ดังนี้

ทัศนีย์ สิทธิวงศ์ (2543 : 16 – 17) กล่าวว่าปัญหาที่ครูไม่ทำวิจัยมีสาเหตุหลายประการ ดังนี้

1. ปัญหาด้านการวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน
 - 1.1 การวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนการสอน
 - 1.2 การกำหนดชื่อโครงการวิจัยในชั้นเรียน
 - 1.3 การเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
 - 1.4 การเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัย
 - 1.5 การเขียนสมมติฐานของการวิจัย
 - 1.6 การเขียนคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย
 - 1.7 การเขียนเกี่ยวกับเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
 - 1.8 การเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
 - 1.9 การเขียนวิธีดำเนินการวิจัย
 - 1.10 การเขียนปฏิทินงานวิจัย
 - 1.11 การกำหนดงบประมาณเพื่อการวิจัย
 - 1.12 การเขียนบรรณานุกรม
2. ปัญหาด้านการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.2 การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย
 - 2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
 - 2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย
3. ปัญหาด้านการสรุปรายงานการวิจัย
 - 3.1 การเขียนสรุปผลการวิจัย
 - 3.2 การเขียนรายงานการวิจัย
4. ปัญหาด้านการติดตามและประเมินผล

4.1 การประเมินก่อนดำเนินโครงการ

4.2 การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ

4.3 การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ

สุวิมล ว่องวาณิช (2546 : 3) ได้สรุปปัญหาที่มาจากการทำวิจัยเดิมของครู ดังนี้

1. การสอนและการทำวิจัยในปัจจุบันของครูเป็นการทำกิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมการวิจัยแบบแยกส่วน เนื่องจากหลักสูตรผลิตครูที่ผ่านมาไม่สามารถทำให้นักศึกษาคู สามารถทำวิจัยในสภาพจริงได้ เพราะวิธีวิจัยที่สอนในหลักสูตรฝึกหัดครูเป็นวิจัยเชิงวิชาการ (Academic Research)
2. มีการทำวิจัยในกลุ่มครูจำนวนน้อย เนื่องจากครูส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในการทำวิจัย และคิดว่าวิจัยเป็นเรื่องยาก ต้องอาศัยความรู้ความสามารถเฉพาะด้านเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย
3. ครูที่ทำวิจัยมีงานสอนหย่อนลงเพราะครูไม่สามารถทำวิจัยไปพร้อมๆ กับการจัดการ เรียนการสอนได้ ทำให้เวลาส่วนหนึ่งหมดไปกับการวิจัย เวลาที่อุทิศให้กับการสอนลดน้อยลงทำให้ การสอนไม่เต็มที่
4. การทำวิจัยไม่เกิดประโยชน์กับผู้เรียนเท่าที่ควรเพราะปัญหาที่ครูนำมาแก้ขณะนั้นเป็น ปัญหาเด็กบางกลุ่มที่เกิดก่อนหน้านี้จึงไม่ทันต่อการนำมาใช้

นอกจากนี้ สุวิมล ว่องวาณิช (2546 : 5) ได้สรุปปัญหาและอุปสรรคของการฝึกอบรมการ วิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการส่วนใหญ่มีเป้าหมายเพื่อให้ครูมีความรู้ด้านการวิจัยและ นำไปใช้ในการขอเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ ทำให้การวิจัยที่เกิดขึ้นไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ ผู้เรียนเท่าที่ควร นอกจากนี้กระบวนการวิจัยเกิดขึ้นเป็นครั้งคราว หรือเพียงครั้งเดียว ไม่ได้เกิดขึ้น อย่างต่อเนื่อง
2. การจัดอบรมหรือประชุมวิชาการด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไม่สอดคล้องกับ วิธีชีวิตการปฏิบัติจริงของครู ส่วนใหญ่เป็นการให้ความรู้ด้านการวิจัยที่เป็นการวิจัยเชิงวิชาการ
3. การจัดประชุมหรืออบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้ที่เป็นวิทยากรฝึกอบรมจะเป็นกลุ่มอาจารย์

ในสถาบันอุดมศึกษาหรือนักวิชาการที่สำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทำให้การพัฒนาครูด้านการวิจัยได้สาระความรู้ที่เป็นกระบวนการวิจัยแบบเป็นทางการ (Formal Research) ซึ่งเป็นรูปแบบการวิจัยที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาหรือขยายองค์ความรู้ ซึ่งต้องอาศัยระเบียบวิธีที่เคร่งครัด เมื่อครูนำมาทำวิจัยของตนจึงมีปัญหาหลายประการ ทำให้การวิจัยของครูไม่พัฒนาและก้าวหน้าเท่าที่ควรด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง ความรู้ของครูที่ได้จากการอบรมไม่เพียงพอที่จะทำให้ครูสามารถทำวิจัยแบบเป็นทางการได้โดยลำพัง ส่งผลให้ครูทำวิจัยไม่เสร็จ และเกิดความท้อถอยในการทำวิจัย และท้ายที่สุดก็เกิดทัศนคติทางลบต่อการวิจัย

ประการที่สอง การทำวิจัยแบบเป็นทางการ จำเป็นต้องอาศัยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างมาก เพื่อให้ครอบคลุมความคิดของการวิจัยมีความหนักแน่น และการออกแบบการวิจัยสมเหตุสมผล แต่ด้วยข้อจำกัดด้านเวลาอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานประจำวันของครู จึงไม่เปิดโอกาสให้ครูมีเวลาในการศึกษาเอกสารได้อย่างเต็มที่ สภาพที่เกิดขึ้นคือ เกิดการอ้างหรือมอบหมายให้ผู้อื่นทำการศึกษาค้นคว้าในส่วนนี้แทนครู ซึ่งส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงหลายประการ เช่น ครูไม่เกิดการเรียนรู้จากการศึกษาด้วยตนเอง สิ่งที่ครูได้มาไม่ได้นำมาใช้ในการปฏิบัติจริง แต่เป็นการทำเพื่อให้ครบถ้วนตามรูปแบบของการวิจัยแบบเป็นทางการ ที่มีครูได้ชื่อว่าเป็นผู้วิจัย แต่กลับไม่ได้มีการลงมือปฏิบัติตามบทบาทที่นักวิจัยพึงกระทำ

ประการที่สาม เป็นผลกระทบสืบเนื่องจากความยากลำบากของกระบวนการวิจัย ทำให้ครูที่ทำการวิจัยเสร็จ จะยุติการทำวิจัยโดยมีผลงานวิจัยเพียงเรื่องเดียว ไม่ได้เกิดแรงจูงใจที่จะทำวิจัยแบบต่อเนื่อง ดังนั้น งานวิจัยของครูจึงเป็นงานวิจัยเฉพาะกิจ ทำเพื่อหวังสร้างผลงานทางวิชาการ เพื่อการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง

ประการที่สี่ ปัญหาวิจัยที่ครูกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษา เป็นปัญหาที่ครูพยายามเลียนแบบการวิจัยของนักวิชาการ มิใช่ปัญหาวิจัยที่เกิดจากสภาพปัญหาในห้องเรียนของตนเอง งานวิจัยของครูจึงให้คำตอบที่ไม่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นของครูผู้นั้น

ประการที่ห้า งานวิจัยของครูที่ผ่านมามีเวลาในการดำเนินการนานมาก ทำให้สิ่งที่ครูพบ ไม่สามารถนำไปใช้ได้ทันเหตุการณ์ เนื่องจากการเรียนการสอนที่เกิดปัญหาได้ลุล่วงผ่านมาแล้ว หรือนักเรียนที่มีปัญหาต้องการการแก้ไขไม่ได้อยู่ในชั้นเรียนนั้นแล้ว

ประการที่หก การทำวิจัยเป็นเรื่องที่ต้องได้รับการฝึกฝนและเรียนรู้จากผู้หรือผู้เชี่ยวชาญ แต่หลักสูตรการฝึกอบรมด้านการวิจัยส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรแบบเร่งรัดสาระในหลักสูตรเกี่ยวข้องกับหลักการทำวิจัย การเรียนรู้ศัพท์เทคนิค และกระบวนการต่างๆ ที่ใช้ในการทำวิจัย ซึ่งเป็นเรื่องที่ครูไม่คุ้นเคย เป็นเรื่องเข้าใจยากและต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติภายใต้พี่เลี้ยงที่เข้าใจในวิธีการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ แต่ในสภาพจริงหลังการฝึกอบรม ครูที่ทำวิจัยไม่ได้มีพี่เลี้ยงช่วยในการทำวิจัย ไม่มีประสบการณ์และความชำนาญในการทำวิจัยอย่างแท้จริง ทำให้รายงานการวิจัยของครูมีข้อบกพร่องมากในเกือบทุกขั้นตอนของการทำวิจัย ทั้งการกำหนดกรอบความคิดของการวิจัย การเก็บข้อมูล การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัย เป็นต้น

จากสภาพปัญหาและสาเหตุที่ทำให้ครูไม่สามารถพัฒนาความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียนได้ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น สุวิมล ว่องวานิช (2546 : 7) ได้เสนอว่า การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูจึงควรเป็นงานวิจัยที่มีลักษณะ ดังนี้

1. งานวิจัยของครูควรเป็นงานวิจัยขนาดเล็ก (Small Scale) มุ่งที่การแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนซึ่งเป็นกระบวนการที่ไม่ใช้เวลาในการดำเนินงานมากเกินไป จนทำให้งานหลัก (งานสอน) ได้รับผลกระทบ แต่ต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของการสอนตามปกติ โดยมีการใช้กระบวนการวิจัยเป็นขั้นตอนของการทดลองใช้ยุทธวิธีใหม่ด้านการสอนที่คิดค้นขึ้น เพื่อให้การสอนเกิดสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด
2. ในแต่ละภาคเรียนหรือภาคการศึกษา ครูสามารถทำการศึกษาในประเด็นวิจัยหรือหัวข้อวิจัยได้หลายประเด็น หากปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมีหลายปัญหาที่ต้องการแก้ไข
3. การวิจัยของครูเน้นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) มาแสวงหาคำตอบ เป้าหมายหลักของการวิจัยของครูไม่ใช่การมุ่งสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับศาสตร์ของการสอน การนำเสนอผลการวิจัยจึงไม่มีอีกรูปแบบที่เป็นทางการเหมือนกับที่มีการทำกันในการวิจัยเชิงวิชาการ
4. การทำวิจัยของครูต้องเกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัยที่เกิดมาจากสภาพปัญหาที่เป็นจริงขณะนั้น และครูไม่สามารถใช้วิธีการเดิมๆ แก้ปัญหาได้ จำเป็นต้องค้นหาวิธีการใหม่ๆ
5. กระบวนการวิจัยของครูต้องเป็นไปอย่างง่ายๆ สามารถใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในห้องเรียนมา

ใช้ในการหาคำตอบ และเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องใช้กระบวนการวิจัยในการปฏิบัติงานของตนเอง
ต้องไม่คิดว่างานวิจัยเป็นงานนอกเหนืองานสอน

6. การวิจัยของครูไม่ใช่การมุ่งสร้างผลงานทางวิชาการเพื่อตนเอง แต่เป็นงานที่เกี่ยวข้อง
กับงานการพัฒนาผู้เรียน

สรุปได้ว่าการทำวิจัยของครู ควรใช้วิธีการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยโดยเป็นส่วนหนึ่ง
ของวิถีชีวิตการทำงานปกติประจำวันให้เกิดความยั่งยืนของกิจกรรมการวิจัย ทำให้งานวิจัยในชั้น
เรียนน่าสนใจ และเพื่อให้การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูสอดคล้องกับวิถีชีวิตของ
การทำงานปกติ นอกจากนี้แนวทางในการแก้ไขปัญหาคำถามการวิจัยควรเกิดจากความร่วมมือ
กันหลายฝ่าย เช่น หน่วยงานระดับกรม เขตการศึกษา หรือจังหวัดควรมีการจัดประชุมสัมมนา
เพื่อให้ความรู้ในการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน และ
ควรจัดให้มีการเผยแพร่นวัตกรรมหรือผลงานวิจัยของครูเพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ
และเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูด้วยกัน อันจะก่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่มี
เครือข่ายครูที่เข้มแข็งเป็นการรองรับการขยายตัวของครูนักวิจัยรุ่นเก่าและนักวิจัยมือใหม่ที่สนใจจะ
ทำงานวิจัยในชั้นเรียนต่อไป

ตอนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยในประเทศ

ปราณีรัตน์ อักษร (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม
การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทัพทัน สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี พบว่า ครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทัพทัน
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานีมีความรู้การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง มีเจตคติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีพฤติกรรมการ
วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการวิจัย
ปฏิบัติการในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กฤษี วงศ์วีเชียร (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการทำงานวิจัยในชั้น
เรียนของครูผู้สอนโรงเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษา จังหวัดสงขลาเห็นด้วยกับปัจจัยด้านการเล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ ในระดับ

มาก และเห็นด้วยระดับปานกลางกับปัจจัย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้และประสบการณ์ ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร และด้านเวลา ส่วนปัจจัย 4 ด้านที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการทำวิจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านความรู้และประสบการณ์ ด้านการเล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร และด้านเวลา ส่วนตัวแปรที่สามารถพยากรณ์แรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน ได้แก่ การเล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ และการสนับสนุนจากผู้บริหาร นอกจากนี้ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านการเล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ในระดับมาก ส่วนด้านความรู้และประสบการณ์ ด้านการสนับสนุนจากผู้บริหาร และด้านเวลามีความสำคัญต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับปานกลาง ในส่วนของการศึกษาความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษา ด้านการได้รับการอบรม และมีความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และประสบการณ์ในการทำวิจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน

กลอยใจ ชัยเกียรติ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูระดับประถมศึกษา ในสังกัดฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า กลุ่มครูที่เคยทำวิจัยในชั้นเรียน มีอายุเฉลี่ย 38.31 ปี จัดว่าอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีภาระงานที่รับผิดชอบเฉลี่ยสัปดาห์ละ 20.04 ชั่วโมง ซึ่งมีปริมาณค่อนข้างมาก มีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัย มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับมาก แต่มีการรับรู้ความสามารถทางการวิจัย และได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มครูที่ไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า อายุเฉลี่ย 35.87 ปี อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีภาระงานที่รับผิดชอบเฉลี่ยสัปดาห์ละ 20.67 ชั่วโมง มีเจตคติที่ดีต่อการทำวิจัย มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับมาก แต่มีการรับรู้ความสามารถทางการวิจัย และได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มครูที่เคยทำและไม่เคยทำวิจัยได้ คือ อายุ การรับรู้ความสามารถในการทำวิจัย เจตคติที่ดีต่อการทำวิจัย และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งพบว่า กลุ่มครูที่เคยทำวิจัยจะมีลักษณะดังกล่าวมากกว่ากลุ่มครูที่ไม่เคยทำวิจัย

ลัทธศักดิ์ แพรสาทอง (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี สรุปผลการวิจัย ดังนี้ แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามข้อบ่งชี้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารได้จัดทำข้อกำหนดหรือนโยบายการสนับสนุน และกำกับติดตามประเมินผลการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารได้ให้การยกย่องชมเชยครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน 3) ด้านการให้ความสำคัญกับครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ครูนำผลงานการ

วิจัยในชั้นเรียนที่ประสบความสำเร็จออกเผยแพร่ 4) ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ครูทำงานแบบพึ่งพาอาศัยกันในการทำงานเป็นทีม 5) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารได้ส่งเสริม สนับสนุน แนะนำ ช่วยเหลือเพื่อให้ครูมีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยอาศัยกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นสำคัญ ส่วนปัญหาอื่นๆ ได้แก่ ครูมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาดูแลหาข้อมูล ขาดความมั่นใจ ขาดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี ขาดการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง และผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือด้านข้อมูลที่แท้จริงของนักเรียน ทำให้การดำเนินงานการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูไม่มีประสิทธิภาพ

ปรีดา เบญจการ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนในกระบวนการพัฒนาการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู พบว่า 1) ครูผู้ร่วมวิจัยมีการรับรู้ความสามารถของตนและความสามารถในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (เจตคติ ความรู้ ทักษะ) สูงกว่าครูกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวแปรที่ศึกษาเมื่อสิ้นสุดการส่งเสริม 2) ครูผู้ร่วมวิจัยมีการรับรู้ความสามารถของตนและความสามารถในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (เจตคติ ความรู้ ทักษะ) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกตัวแปรที่ศึกษาเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนการส่งเสริมกับสิ้นสุดการส่งเสริม 3) ครูผู้ร่วมวิจัยมีการรับรู้ความสามารถของตน และความสามารถในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (เจตคติ ความรู้ ทักษะ) ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างสิ้นสุดการส่งเสริมกับหลังการส่งเสริม 1 เดือน ยกเว้น ตัวแปรเจตคติลดลง 4) กระบวนการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูเมื่อมีการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตน พบว่า ครูปฏิบัติการวิจัยตามขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการ ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติและการสังเกต และการสะท้อนผล 5) วิธีการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูแตกต่างกันตามพื้นฐานการรับรู้ความสามารถตนและความสามารถในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 6) การเข้าไปมีส่วนร่วมส่งเสริมครูในแต่ละช่วงของผู้สนับสนุนจะแตกต่างกันตามช่วงของการดำเนินการวิจัยของครู

สุธนะ ตั้งตระกูล (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้ปฏิบัติการสอนมีปัญหาในการทำวิจัย ดังนี้ 1) ครูผู้สอนไม่เห็นคุณค่าของการทำวิจัยในชั้นเรียน 2) ครูผู้สอนไม่มีความรู้เรื่องการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน 3) ครูผู้สอนไม่มีผู้ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน 4) ครูผู้สอนไม่มีเอกสารงานวิจัยเป็นแบบอย่างในการค้นคว้า 5) ครูผู้สอนไม่มีเวลาที่จะทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ควรมีลักษณะไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย สะดวกในการนำไปปฏิบัติ โดยมุ่งผลการแก้ไขปัญหา/พัฒนาตัวนักเรียนและครู และควรประกอบ

ไปด้วย ชื่อเรื่องวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน การเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งต้องใช้วิธีการไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย และการเขียนรายงานการวิจัยต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ทฤษฎี สุขยอด (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมและปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอาจารย์ในโรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด พบว่า 1) พฤติกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอาจารย์ในโรงเรียนเตรียมทหาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ครูอาจารย์มีพฤติกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการระบุปัญหาในการวิจัย ด้านการค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ด้านการวางแผนการดำเนินการวิจัย และด้านการแลกเปลี่ยนข้อค้นพบกับผู้อื่น ครูอาจารย์มีพฤติกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล และด้านการนำข้อค้นพบที่ได้ไปปฏิบัติ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอาจารย์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2) พฤติกรรมและปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอาจารย์ที่มีหมวดวิชาต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมและปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอาจารย์ที่มีระดับการศึกษาต่างกันไม่แตกต่างกัน 3) ประสิทธิภาพในการสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการทำวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r = .293$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเจตคติต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนในระดับค่อนข้างต่ำ ($r = -.335$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยในต่างประเทศ

ชาเยเดอร์ (Shyder. 1991 : 45 – 58) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษากระบวนการส่งเสริมการทำวิจัยของมหาวิทยาลัย และเพื่อศึกษาพัฒนาการของการจัดการของแผนกวิชาภายในมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 37 แห่ง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยที่ทำงานวิจัยร้อยละ 67 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยภายในคณะของตนเอง กิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ การเป็นผู้ช่วยโครงการวิจัย การเข้าร่วมสัมมนาทางการวิจัย นอกจากนี้ ยังพบว่า งบประมาณในการสนับสนุนการทำวิจัยเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อโครงการวิจัยในมหาวิทยาลัย

แดเนียลส์ (Daniels. 1998 : 59 – 07A) ได้วิจัยเรื่อง การใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ของครูฝึกสอนในด้านการจัดการกับพฤติกรรม ผลการวิจัย พบว่า ครูฝึกสอนมีความเปลี่ยนแปลง ทางทัศนคติทางบวกต่อโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และแสดงให้เห็นว่า ครูฝึกสอนเกิดความเชื่อมั่น ในตนเองในฐานะที่เป็นผู้จัดการและผู้ควบคุมพฤติกรรมในชั้นเรียน และเป็นผู้คิดหาวิธีแก้ปัญหา และดำเนินการแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยใช้เทคนิคการจัดการกับพฤติกรรม การใช้กรณีศึกษาเพื่อใช้ เป็นการประเมินผลโครงการส่งผลให้ครูฝึกสอนเกิดทักษะเพิ่มขึ้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในนักเรียน สถานศึกษาจริง และสภาวะการณ์จริงในชั้นเรียน

ทาบานิก, ซิเนอร์ และเคนเนธ (Tabachnick; Zeichner; & Kenneth. 1999 : Abstract) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดและการกระทำ : การวิจัยในชั้นเรียนและการพัฒนาการศึกษาวิชา วิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีบทบาทสำคัญต่อการสนับสนุนวิธีการ เปลี่ยนแปลงความคิดในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยมีสมมติฐานว่า การสังเกตของครูจะ ทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับการทบทวนวิธีการสอนของตนเองด้วยวิธีการวิจัย การทำวิจัย ในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงการคิดของนักเรียนที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ แต่ไม่สามารถ จะนำเอาวิธีการสอนที่แตกต่างกันเข้ามาร่วมกันเปลี่ยนแปลงความคิดของนักเรียนได้มากนัก

เฮอแมนเดซ-ทูตอป และจินเน เอลซาเบท (Hernandez-Tutop, Jeanne Elizabeth. 2001 : 62 – 04A) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาในงานอาชีพ : การดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงการ สอนในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูทั้ง 9 คนมีผลลัพธ์ทางการสอนดีขึ้น และปัจจัยที่ทำให้การ ดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยดีคือ ผู้บริหาร ครูใหญ่ เพื่อนร่วมงาน นักเรียน และแรงจูงใจ ผลการวิจัย เรื่องนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นเป็นผลจากการปรับปรุงวิธีการสอน

ซีกัลและซารา อัลแทน (Segal and Sarah Ultan, 2009) รายงานการวิจัยเรื่องการใช้การวิจัยเชิง ปฏิบัติการในวิชาการสอนคณิตศาสตร์ : การศึกษาโปรแกรมปริญญาโทสำหรับครูผู้สอน วัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้คือการทำความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีคำถามการวิจัย เช่น : การวิจัยเชิงปฏิบัติการจะให้ประสบการณ์แก่ครูผู้สอนได้อย่างไร การ วิจัยเชิงปฏิบัติการจะเป็นประโยชน์และเป็นการฝึกปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนได้หรือไม่ ข้อค้นพบใน การวิจัยปฏิบัติการมีการตรวจสอบความเที่ยงตรงอย่างไร ปัจจัยที่มีอิทธิพลให้ครูผู้สอนดำเนินการ วิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงเริ่มต้นสำหรับครูผู้สอน และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ที่เน้นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ อย่างไร ขอบเขตการวิจัยนี้ศึกษาจากความสำเร็จการศึกษาในโครงการ Capstone และผู้ศึกษาใน โปรแกรมปริญญาโทสำหรับครูผู้สอนคณิตศาสตร์ โดยอาศัยหลักการรายงานข้อมูลตนเอง เพื่อตอบ คำถามดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า 1) การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นประโยชน์และมักจะเปลี่ยนแปลง

ครูผู้สอนในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาระดับความเป็นมืออาชีพจากการที่ครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมที่เน้นการวิจัยปฏิบัติการด้วยตนเอง 2) เมื่อทำวิจัยอย่างไม่เป็นทางการก็จะทำให้ครูได้ฝึกตนเองมากขึ้น 3) การสื่อสารกับครูผู้สอนคนอื่นๆ ทำให้ครูมีความเชื่อมั่นในความเป็นครูมืออาชีพ 4) การวิจัยปฏิบัติการทำให้ครูผู้สอนมีการสะท้อนกลับและระมัดระวังในกระบวนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน 5) มีประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการของนักเรียนมากขึ้น การวิจัยปฏิบัติการจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องขึ้นอยู่กับเวลาและการสนับสนุนจากภายในโรงเรียน ครูมักจะแสดงความสำคัญของการมีกรวิจัยปฏิบัติการในขณะที่อยู่ในโครงการ Capstone

ฟอน เนเกนและมิตเชล พี (Von Gnechten and Mitchell P., 2011) รายงานการวิจัยเรื่อง การตรวจสอบปฏิบัติการความร่วมมือ : การส่งเสริมความเป็นผู้นำและการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู ในการศึกษาจะฝึกอบรมการวิจัยเชิงปฏิบัติการให้แก่กลุ่มครูผู้สอนภายในโรงเรียน สมาชิกของกลุ่มเป็นผู้สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนและมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ โดยครูจะริเริ่มโครงการห้องเรียนการวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกัน การตรวจสอบปฏิบัติการความร่วมมือสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูและวิธีการเป็นผู้นำ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลการสำรวจ สัมภาษณ์ รายงานการประชุมของชุมชนการเรียนรู้อย่างมืออาชีพและวารสารของกลุ่ม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับประโยชน์จากการพัฒนาวิชาชีพและความเป็นผู้นำอันเป็นผลมาจากการปฏิบัติ ครูผู้สอนประยุกต์ใช้เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างมืออาชีพ และใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของตน ครูให้ความสำคัญมากขึ้น มีการตรวจสอบกระบวนการเรียนการสอน และทักษะความเป็นผู้นำทำให้ครูทำวิจัยเชิงปฏิบัติการมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การพัฒนาเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา 2553 จำนวน 15,096 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา 2553 จำนวน 390 คน

ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากการจับสลากโรงเรียนที่เป็นตัวแทนในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาตามขนาดโรงเรียน และขอความร่วมมือจากโรงเรียนที่เป็นตัวแทนให้จัดครูเพื่อตอบแบบสำรวจ ในโรงเรียนขนาดเล็กขอตัวแทนครู จำนวน 10 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 20 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 35 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 390 คน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่เป็นตัวแทนในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา

เขตพื้นที่	จำนวนเป้าหมาย	จำนวนที่ตอบแบบสำรวจ	ร้อยละ
1. กลาง	65	37	56.92
2. ใต้	65	67	103.08
3. เหนือ	65	73	112.31
4. ตะวันออก	65	69	106.15
5. กรุงธนเหนือ	65	56	86.15
6. กรุงธนใต้	65	59	90.77
รวม	390	361	92.56

ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่มตามจุดมุ่งหมายของการทดสอบ ดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้แก่ แบบสำรวจสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 30 คน จำนวน 1 ครั้ง ซึ่งเป็นข้าราชการครูคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ในขั้นต้นผู้วิจัยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่ใช้ในการวิจัยที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้มีการคลาดเคลื่อนของค่าเฉลี่ยที่เกิดขึ้นได้ไม่เกิน $\pm 5\%$ ซึ่งคำนวณจากสูตรของ Yamane (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536) ได้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 390 คน

N

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ที่ระดับนัยสำคัญ .05

2. การพัฒนาเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสำรวจสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน

จำนวน 1 ชุด

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ระยะที่ 1 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและสร้างนิยามปฏิบัติการ

- 1.1 ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 สร้างนิยามปฏิบัติการ และกำหนดจุดมุ่งหมายในการสำรวจสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน
- 1.3 กำหนดแนวทางในการสร้างแบบสำรวจ ลักษณะการเขียนข้อคำถาม การตอบคำถาม และเกณฑ์การให้คะแนน

ระยะที่ 2 การสร้างแบบสำรวจ

ในการสร้างแบบสำรวจการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาจากเครื่องมือวัดของทฤษฎี สุขยอด (2549) และปัญญา โรจนวิภาต (2546) โดยผู้วิจัยสร้างข้อคำถามมากกว่าจำนวนข้อคำถามแบบสำรวจที่ต้องการนำไปใช้จริงเพื่อช่วยประหยัดเวลาในการสร้างข้อคำถามใหม่แทนข้อคำถามเก่าที่ไม่เข้าเกณฑ์การคัดเลือกจากการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลทั่วไปของครู
- ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยของครู
- ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเอื้อต่อการสร้างงานวิจัย
- ตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการสร้างงานวิจัย

สำหรับเกณฑ์การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียนของครู ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยเอื้อต่อการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครู ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 0.50 – 1.49 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 0 – 0.49 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 3 การพัฒนาแบบสำรวจ

3.1 นำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความครอบคลุมและความตรงเชิงเนื้อหา การใช้ภาษา และขอข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2 หลังจากปรับปรุงแบบสำรวจตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสำรวจไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา ด้านการวัดและประเมินผล และมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบสำรวจอีกครั้งในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) ความครอบคลุมและความเหมาะสมของเนื้อหา
- 2) ภาษาที่ใช้และประเด็นคำถามมีความเหมาะสมและความสมเหตุสมผลหรือไม่
- 3) ข้อคำถามแต่ละข้อตรงกับคำนิยามที่กำหนดไว้หรือไม่

3.3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงข้อคำถาม ภาษาที่ใช้ให้มีความเหมาะสม และสมเหตุสมผลตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 ผู้วิจัยทำการคัดเลือกข้อคำถามครั้งที่ 1 โดยพิจารณาจากการประเมินความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยพิจารณาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการวัดในแต่ละด้านตามคำนิยามที่กำหนดไว้ และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ .5 ขึ้นไป

ระยะที่ 4 การแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ระยะที่ 5 การทดลองใช้เครื่องมือ

4.1 ก่อนจะนำแบบสำรวจไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทดลองใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ดังนี้

4.1.1 ทดลองใช้เครื่องมือ ครั้งที่ 1 กับครู จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเข้าใจภาษาที่ใช้และตรวจสอบความเหมาะสมของลักษณะคำถาม การใช้ภาษา สังเกตพฤติกรรมครูว่ามี

อาการสงสัยในข้อใด พร้อมทั้งบันทึกพฤติกรรมดังกล่าว และสัมภาษณ์หลังการตอบว่าข้อใดเข้าใจยาก ข้อใดควรแก้ไข เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงเกี่ยวกับการใช้ภาษา เพื่อให้ได้แบบสำรวจที่มีความเหมาะสมก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

4.1.2 นำผลที่ได้มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด แล้ววิเคราะห์คุณภาพโดยหาค่าความเที่ยง ครั้งที่ 1 ได้ค่าความเที่ยงของแบบสำรวจการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน .967

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ช่วงวันเวลาเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ทดลองใช้เครื่องมือ ในเดือนสิงหาคม – ตุลาคม 2553 และระยะที่ 2 การเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2553 – เดือนพฤษภาคม 2554

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 ผู้วิจัยวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา เช่น

- 1) วางแผนการดำเนินการเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย
- 2) การขอความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจ

3.2.2 ผู้วิจัยประสานงานโดยตรงกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมนัดหมายวันเวลาที่จะไปเก็บข้อมูลกับครูในโรงเรียน

3.2.3 แจกแบบสำรวจกับกลุ่มตัวอย่าง

3.2.4 นัดหมายเพื่อรับแบบสำรวจกลับคืน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. สถิติที่ใช้ในการสร้างและพัฒนาแบบสำรวจ

1.1 คำนวณความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC)

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha

Coefficiency) ของคอนบราค (Cronbrach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และทดสอบสมมติฐาน

2.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนแบบสำรวจการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน

2.2 ทดสอบความแตกต่างของสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครู แยกตามปัจจัยต่างๆ โดยการทดสอบค่า T-test และ F-test และถ้าพบว่ามี ความแตกต่างกันจะใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีของ Scheffe

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน ปัจจัยเอื้อปัญหา อุปสรรค และแนวทางการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลทั่วไปของครู

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเอื้อ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนตามแผนการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ปรากฏผลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลทั่วไปของครู

ผู้วิจัยได้แจกแบบสำรวจ จำนวน 390 ชุด แก่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครูในสังกัด กรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2553 จำนวน 390 คน และรับคืนจำนวน 361 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.56 จากผลการวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลทั่วไปของครู จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการอบรมด้านการวิจัยภายใน 3 ปี ประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียนภายใน 3 ปี ตำแหน่งทางวิชาการ จำนวนชั่วโมงสอน และระยะเวลาในการรับราชการครู ปรากฏผลดังตารางที่ 4.1 ตารางที่ 4.2 และตารางที่ 4.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของครู จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส และระดับการศึกษา

ตัวแปร		จำนวน(คน) *	ร้อยละ
เพศ	ชาย	82	23.2
	หญิง	272	76.8
อายุ	20 – 30 ปี	44	12.4
	31 – 40 ปี	138	38.8
	41 – 50 ปี	84	23.6
	51 ปีขึ้นไป	90	25.3
สถานภาพการสมรส	คู่	199	55.1
	โสด	143	39.6
	หย่า/แยกกันอยู่/หม้าย	16	5.3
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	278	78.8
	ปริญญาโท	75	21.2

* วิเคราะห์ตามจำนวนครูที่ตอบคำถามในตัวแปรนั้นๆ

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครูในสังกัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 76.8 และเพศชายร้อยละ 23.2 เมื่อพิจารณาด้านอายุพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมาคืออายุ 51 ปีขึ้นไป อายุระหว่าง 41 – 50 ปี และอายุระหว่าง 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.3 ร้อยละ 23.6 และร้อยละ 12.4 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านสถานภาพการสมรสพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคู่ คิดเป็นร้อยละ 55.1 รองลงมาคือโสด หย่า/แยกกันอยู่/หม้าย คิดเป็นร้อยละ 39.6 และร้อยละ 5.3 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านระดับการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 78.8 และการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 21.2

ตารางที่ 4.2 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรมด้านการวิจัยภายใน 3 ปี และประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียนภายใน 3 ปี

ตัวแปร		จำนวน(คน)*	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการ อบรมด้านการวิจัย ภายใน 3 ปี	ไม่ได้อบรม	34	9.4
	1 – 2 ครั้ง	178	49.3
	3 – 4 ครั้ง	88	24.4
	มากกว่า 4 ครั้ง	61	16.9
ประสบการณ์การทำ วิจัยในชั้นเรียนภายใน 3 ปี	ไม่ได้ทำ	7	2.0
	1 เรื่อง	17	5.0
	2 เรื่อง	24	7.0
	3 เรื่อง	86	25.1
	4 เรื่อง	29	8.5
	5 เรื่อง	20	5.8
	6 เรื่อง	143	41.8
	มากกว่า 6 เรื่อง	17	4.7

* วิเคราะห์ตามจำนวนครูที่ตอบคำถามในตัวแปรนั้นๆ

จากตารางที่ 4.2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครูในสังกัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการอบรมด้านการวิจัยภายใน 3 ปี จำนวน 1 – 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 49.3 รองลงมาคือได้รับการอบรม จำนวน 3 – 4 ครั้ง มากกว่า 4 ครั้ง และไม่ได้รับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 24.4 ร้อยละ 16.9 และร้อยละ 9.4 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียนภายใน 3 ปี พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยทำงานวิจัย จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 41.8 รองลงมา ได้แก่ ทำวิจัยจำนวน 3 เรื่อง 4 เรื่อง 2 เรื่อง 5 เรื่อง 1 เรื่อง มากกว่า 6 เรื่อง และไม่ได้ทำ คิดเป็นร้อยละ 25.1 ร้อยละ 8.5 ร้อยละ 7.0 ร้อยละ 5.8 ร้อยละ 4.7 ร้อยละ 4.7 และร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของครู จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ จำนวนชั่วโมงสอน และ
ระยะเวลาในการรับราชการครู

ตัวแปร		จำนวน(คน)*	ร้อยละ
ตำแหน่งทางวิชาการ	ครูผู้ช่วย	98	34.9
	ครู ค.ศ. 1	82	29.2
	ครู ค.ศ. 2/ครูชำนาญการ	98	34.9
	ครู ค.ศ. 3	3	1.1
จำนวนชั่วโมงสอน	ไม่มีสอน	5	1.4
	1 – 10 ชั่วโมง	7	1.9
	11 – 20 ชั่วโมง	249	69.0
	มากกว่า 20 ชั่วโมง	100	27.7
ระยะเวลาในการรับราชการครู	1 – 10 ปี	189	52.4
	11 – 20 ปี	60	16.6
	มากกว่า 20 ปี	112	31.0

* วิเคราะห์ตามจำนวนครูที่ตอบคำถามในตัวแปรนั้นๆ

จากตารางที่ 4.3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครูในสังกัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นครู ค.ศ. 2/ครูชำนาญการ และครูผู้ช่วย คิดเป็นร้อยละ 34.9 รองลงมาคือครู ค.ศ. 1 และครู ค.ศ. 3 คิดเป็นร้อยละ 29.2 และ 1.1 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านจำนวนชั่วโมงสอนครูส่วนใหญ่สอนสัปดาห์ละ 11 – 20 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 69.0 รองลงมาคือมากกว่า 20 ชั่วโมง 1 – 10 ชั่วโมง และไม่มีสอน คิดเป็นร้อยละ 27.7 ร้อยละ 1.9 และร้อยละ 1.4 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านระยะเวลาในการรับราชการครู พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับราชการครูมาแล้ว 1 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.4 รองลงมาคือมากกว่า 20 ปี และ 11 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.0 และร้อยละ 16.6 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เรื่องสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน ปรากฏผล ดังตาราง 4.4 – 4.7

ตารางที่ 4.4 สภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน

ข้อ	พฤติกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ข้าพเจ้าสังเกตปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	4.16	.63	มาก
2.	ข้าพเจ้าตั้งคำถามกับนักเรียนระหว่างสอนหรือหลังการสอนเพื่อหาข้อบกพร่องและสิ่งที่ควรแก้ไข	4.03	.60	มาก
3.	ข้าพเจ้าวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อค้นหาแนวทางแก้ไขปรับปรุง	4.01	.67	มาก
4.	ข้าพเจ้าทำความเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนให้ชัดเจนก่อนที่จะเริ่มวางแผนการแก้ปัญหา	3.91	.67	มาก
5.	ข้าพเจ้าเลือกปัญหาที่สามารถดำเนินการแก้ไขปรับปรุงได้อย่างเป็นรูปธรรม	3.89	.70	มาก
6.	ข้าพเจ้านำปัญหามาสร้างเป็นแนวความคิดในการศึกษา/วิจัย	3.83	.67	มาก
7.	ข้าพเจ้ามักจะค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาในการสอน	3.86	.64	มาก
8.	ข้าพเจ้าศึกษาเอกสาร/ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี และวิธีการสอนหลายๆ อย่าง	3.73	.71	มาก
9.	ข้าพเจ้าศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้	3.74	.72	มาก
10.	ข้าพเจ้าศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาคำเรียนรู้และพฤติกรรมของนักเรียนจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ	3.74	.66	มาก
11.	ข้าพเจ้าศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดในการกำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา	3.59	.76	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อ	พฤติกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
12.	ข้าพเจ้าวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า	3.70	.70	มาก
13.	ข้าพเจ้าศึกษาค้นคว้าเพื่อกำหนดขอบเขตการแก้ปัญหาไม่ให้กว้างเกินไปหรือแคบเกินไป	3.66	.71	มาก
14.	ข้าพเจ้าคิดหาหนทางแก้ไขปัญหที่พบในการจัดการเรียนการสอน	4.06	.65	มาก
15.	ข้าพเจ้าคิดหาเทคนิคการสอนหรือสื่อการสอนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหการจัดการเรียนรู้	3.99	.62	มาก
16.	ข้าพเจ้าเตรียมการไว้ล่วงหน้าว่าจะใช้เทคนิควิธีการสอนหรือสื่อการสอนใดกับห้องเรียนใด และวางแผนใช้เมื่อใดเพื่อให้เกิดผลดีที่สุด	3.87	.67	มาก
17.	ข้าพเจ้าพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัสดุ/อุปกรณ์สื่อการสอนหรือกระบวนการสอน	3.79	.67	มาก
18.	ข้าพเจ้าเขียนแผนการดำเนินการเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนนำเทคนิควิธีการสอนหรือสื่อการสอนที่คิดค้นขึ้นมาใช้	3.76	.71	มาก
19.	ข้าพเจ้าศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหการเรียนการสอน	3.76	.66	มาก
20.	ข้าพเจ้าใช้เครื่องมือที่มีความหลากหลาย เช่น แบบบันทึกการสังเกตแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามเพื่อบันทึกข้อมูลระหว่างการแก้ปัญหา	3.63	.75	มาก
21.	ข้าพเจ้าถามความคิดเห็นของนักเรียนถึงวิธีการสอน/สื่อการสอนที่ใช้	3.59	.75	มาก
22.	ข้าพเจ้าบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมและการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.57	.73	มาก
23.	ข้าพเจ้าศึกษาวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติที่เหมาะสมกับตัวแปรที่ศึกษา	3.45	.81	ปานกลาง
24.	ข้าพเจ้านำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์เนื้อหาหรือวิเคราะห์ทางสถิติ	3.42	.80	ปานกลาง
25.	ข้าพเจ้าได้นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการวิเคราะห์และแปลผล	3.55	.80	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อ	พฤติกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
26.	ข้าพเจ้านำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางและ/หรือภาพประกอบ	3.50	.86	มาก
27.	ข้าพเจ้าจัดทำรายงานผลการดำเนินการแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่ดำเนินการในชั้นตอนต่างๆ	3.59	.80	มาก
28.	ข้าพเจ้าปรับกระบวนการสอนเมื่อทดลองแก้ปัญหาได้สำเร็จ	3.77	.70	มาก
29.	ข้าพเจ้านำแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนและพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของนักเรียนไปใช้ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน	3.74	.71	มาก
30.	ข้าพเจ้านำผลการแก้ปัญหาการเรียนการสอนไปใช้จนเกิดนวัตกรรมการเรียนรู้	3.59	.77	มาก
31.	ข้าพเจ้าแลกเปลี่ยนข้อค้นพบในการทำวิจัยกับเพื่อนครูเพื่อพัฒนาแนวทางในการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.65	.87	มาก
32.	ข้าพเจ้าพูดคุยกับเพื่อนครูถึงการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนรู้ หรือเรื่องเทคนิคการสอนใหม่ๆ	3.87	.74	มาก
33.	ข้าพเจ้าร่วมอภิปรายและเสนอความคิดเห็นหรือข้อค้นพบจากงานวิจัยในที่ประชุม/สัมมนา	3.40	.93	ปานกลาง
34.	ข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้อุหรือพฤติกรรมของนักเรียน	3.92	.71	มาก
35.	ข้าพเจ้านำข้อค้นพบจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของตนเอง	3.87	.73	มาก
รวม		3.74	.50	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่าครูมีสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูจำแนกตามเพศ

	ชาย (n = 76)		หญิง (n = 255)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
สภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัย	3.76	.51	3.74	.49	.263

จากตารางที่ 4.5 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบของครูที่มีเพศต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ไม่พบความแตกต่างในเรื่องสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครู

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูจำแนกตามระดับการศึกษา

	ปริญญาตรี (n = 259)		ปริญญาโท (n = 69)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
สภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัย	3.71	.47	3.87	.56	2.226*

จากตารางที่ 4.6 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบกลุ่มครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบความแตกต่างในเรื่องสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทจะมีสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าครูที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนกลุ่มครูจำแนกตามอายุสถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการอบรมด้านการวิจัย ประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตำแหน่งทางวิชาการ จำนวนชั่วโมงสอน และระยะเวลาบริหารการครู

ลักษณะทั่วไป	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	.618	3	.206	.836	.475
	ภายในกลุ่ม	80.600	327	.246		
	รวม	81.218	330			

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
สถานภาพสมรส	ระหว่างกลุ่ม	1.444	2	.722	2.976	.052
	ภายในกลุ่ม	80.766	333	.243		
	รวม	82.210	335			
ประสบการณ์ในการอบรมด้านการวิจัย	ระหว่างกลุ่ม	.209	3	.070	.283	.838
	ภายในกลุ่ม	82.001	332	.247		
	รวม	82.210	335			
ประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2.355	6	.392	1.617	.142
	ภายในกลุ่ม	79.855	329	.243		
	รวม	82.210	335			
ตำแหน่งทางวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.739	3	.580	2.472	.062
	ภายในกลุ่ม	60.053	256	.235		
	รวม	61.793	259			
จำนวนชั่วโมงสอน	ระหว่างกลุ่ม	.367	3	.122	.496	.685
	ภายในกลุ่ม	81.843	332	.247		
	รวม	82.210	335			
ระยะเวลารับราชการครู	ระหว่างกลุ่ม	.607	2	.304	1.239	.291
	ภายในกลุ่ม	81.603	333	.245		
	รวม	82.210	335			

จากตารางที่ 4.7 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบกลุ่มครูที่มีอายุ สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการอบรมด้านการวิจัย ประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตำแหน่งทางวิชาการ จำนวนชั่วโมงสอน และระยะเวลารับราชการครูต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ไม่พบความแตกต่างในเรื่องสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครู

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเอื้อ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 เรื่องปัจจัยเอื้อ ปรากฏผลดังตาราง 4.8 – 4.12

ตารางที่ 4.8 ปัจจัยเอื้อ

ข้อ	ปัจจัย	$\bar{X}$	SD	แปลผล
3.1	การสนับสนุนจากหน่วยงาน			
	1. มีข้อมูลพื้นฐานการวิจัยที่จะนำมาใช้ในงานวิจัย	1.99	.72	ปานกลาง
	2. มีแหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัย	1.19	.90	น้อย
	3. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัย เช่น ยานพาหนะ การใช้สถานที่วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ	1.44	.88	น้อย
	4. มีการจัดหาผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาด้านการวิจัย	1.62	.87	ปานกลาง
3.2	การสนับสนุนจากผู้บริหาร			
	6. สนับสนุนให้เข้ารับการฝึกอบรมและเพิ่มพูนความรู้ทางการวิจัย	2.33	.65	ปานกลาง
	7. ให้ความสำคัญในการทำงานวิจัย เช่น สนับสนุนให้ทำการวิจัยได้โดยไม่กระทบกับงานหน้าที่อื่น	2.19	.70	ปานกลาง
	8. ชี้แนะ/ช่วยเหลือหาแหล่งทุนที่จะนำมาสนับสนุนการวิจัย	1.54	.89	ปานกลาง
	9. สนับสนุนให้มีการวิจัยร่วมกับหน่วยงานอื่น	1.50	.91	ปานกลาง
	10. สนับสนุนให้มีโอกาสเสนอผลงานวิจัย (อนุมัติโดยไม่ถือเป็นวันลา , อนุมัติให้เบิกค่าใช้จ่าย)	1.46	.98	น้อย
3.3	ความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน			
	11. เพื่อนร่วมงานให้การสนับสนุนต่อการทำวิจัยของท่าน	2.14	.72	ปานกลาง
	12. มีการแลกเปลี่ยนความเห็นด้านการวิจัยในชั้นเรียนระหว่างท่านกับเพื่อนร่วมงาน	2.18	.66	ปานกลาง
	13. ท่านได้เรียนรู้การวิจัยในชั้นเรียนจากเพื่อนร่วมงาน	2.15	.64	ปานกลาง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อ	ปัจจัย	$\bar{X}$	SD	แปลผล
3.4	ความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัยในประเด็นต่อไปนี้			
	14. การกำหนดปัญหาที่ควรทำวิจัย	2.21	.58	ปานกลาง
	15. การกำหนดสมมติฐานของการทำวิจัย	2.20	.59	ปานกลาง
	16. การกำหนดขอบเขตของการวิจัย	2.21	.58	ปานกลาง
	17. การกำหนดตัวแปรที่สำคัญในการทำวิจัย	2.18	.59	ปานกลาง
	18. การเขียนนิยามปฏิบัติการตัวแปรที่ศึกษา	2.13	.60	ปานกลาง
	19. การคัดเลือกเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา	2.11	.60	ปานกลาง
	20. การออกแบบการวิจัยให้เหมาะสมกับปัญหาการวิจัย	2.16	.59	ปานกลาง
	21. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง	2.22	.59	ปานกลาง
	22. การเลือกใช้เครื่องมือวิจัยให้สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด	2.21	.60	ปานกลาง
	23. การเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้เหมาะสมกับการวิจัย	2.06	.67	ปานกลาง
	24. การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล	2.06	.65	ปานกลาง
	25. การเขียนรายงานการวิจัยได้ถูกต้องตามระเบียบวิธีสากล	2.03	.70	ปานกลาง
	26. การสรุปผลของการวิจัย	2.12	.64	ปานกลาง
	27. การอภิปรายประเด็นสำคัญของสิ่งที่ค้นพบจากการวิจัยได้อย่างถูกต้อง	2.11	.62	ปานกลาง
รวม		1.99	.43	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่าครูมีปัจจัยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สอบถามเพิ่มเติมโดยให้ครูตอบแบบสำรวจปลายเปิดและแบบตรวจสอบรายการในประเด็นแหล่งทุนที่ใช้ในการวิจัย ความพอเพียงของทุนในการทำงานวิจัย เวลาที่ใช้ในการทำวิจัยโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ และเหตุผลในการทำงานวิจัย ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.9 แหล่งทุนที่ใช้ในการวิจัย

ประเภท	จำนวน (คน)*	ร้อยละ
ทุนส่วนตัว	221	89.8
ทุนหน่วยงาน	6	2.4
ทุนหน่วยงานอื่น	19	7.7

* วิเคราะห์ตามจำนวนครูที่ตอบคำถามในข้อนี้

จากตารางที่ 4.9 พบว่าครูส่วนใหญ่ใช้ทุนส่วนตัวในการทำวิจัย คิดเป็นร้อยละ 89.8 รองลงมา คือ ทุนหน่วยงานอื่น คิดเป็นร้อยละ 7.7

ตารางที่ 4.10 ความพอเพียงของทุนในการทำวิจัย

ความเพียงพอ	จำนวน (คน)*	ร้อยละ
เพียงพอ	44	28.6
ไม่เพียงพอ	110	71.4

* วิเคราะห์ตามจำนวนครูที่ตอบคำถามในข้อนี้

จากตารางที่ 4.10 พบว่าครูส่วนใหญ่ทุนในการทำวิจัยไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 71.4 รองลงมา คือ ทุนเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 28.6

ตารางที่ 4.11 เวลาที่ใช้ในการทำวิจัยโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์

เวลาที่ใช้ทำวิจัย (ชั่วโมง)	จำนวน (คน)*	ร้อยละ
0	7	3.7
1 - 10	77	41.0
11 - 20	52	27.7
21 - 30	29	15.4
31 - 40	4	2.1
> 40	19	10.1

* วิเคราะห์ตามจำนวนครูที่ตอบคำถามในข้อนี้

จากตารางที่ 4.11 พบว่าครูส่วนใหญ่ใช้เวลาที่ใช้ในการทำวิจัยโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 1 – 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 41.0 รองลงมาคือ 11 – 21 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 27.7

ตารางที่ 4.12 เหตุผลในการทำงานวิจัย

เหตุผลในการทำงานวิจัย	จำนวน (คน)*	ร้อยละ
1. นำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอน	316	87.5
2. เพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ	133	36.8
3. เพื่อให้มีความรู้และประสบการณ์ทางการวิจัยเพิ่มขึ้น	177	49.0
4. เพื่อเกียรตินิยมชื่อเสียงและได้รับการยกย่อง	10	2.8
5. เพื่อให้มีรายได้เพิ่ม	9	2.5
6. ชอบทำงานวิจัย	11	3.0
7. เป็นส่วนหนึ่งที่จะนำไปพิจารณาความดีความชอบ	49	13.6

* วิเคราะห์ตามจำนวนครูที่ตอบคำถามในข้อนี้

จากตารางที่ 4.12 พบว่าเหตุผลส่วนใหญ่ในการทำงานวิจัยของครู คือนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 87.5 รองลงมาคือเพื่อให้มีความรู้และประสบการณ์ทางการวิจัยเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 49.0

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 4 เรื่องปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัย ปรากฏผลดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการวิจัย

รายการ	จำนวน (คน)*	ร้อยละ
1. ภาระงานสอนมาก	266	73.7
2. ขาดความรู้และประสบการณ์ในการวิจัย	210	58.2
3. เงินทุนในการทำวิจัยไม่เพียงพอ	134	37.1
4. ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร โรงเรียน	42	11.6
5. ขาดผู้ให้คำปรึกษางานวิจัย	179	49.6
6. สิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัยไม่เพียงพอ	124	34.3
7. การทำวิจัยต้องใช้เวลามาก จึงทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมอื่น	163	45.2
8. มีปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย	64	17.7
9. ไม่ชอบทำงานวิจัย	34	9.4
10. ไม่มีปัญหา	17	4.7

* วิเคราะห์ตามจำนวนครูที่ตอบคำถามในรายการนั้นๆ

จากตารางที่ 4.13 พบว่าปัญหา และอุปสรรคในการวิจัยส่วนใหญ่ของครู คือภาระงานสอนมาก คิดเป็นร้อยละ 73.7 รองลงมาคือขาดความรู้และประสบการณ์ในการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 58.2 และ ขาดผู้ให้คำปรึกษางานวิจัย 49.6 และครูที่ไม่มีปัญหาในการวิจัยเลย คิดเป็นร้อยละ 4.7

โดยครูได้ให้รายละเอียดเพิ่มเติมในเรื่องปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหา ในประเด็นด้านความรู้เรื่องการทำวิจัย แหล่งเงินทุน ผู้บริหาร และเพื่อนร่วมงาน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยวิเคราะห์ตามจำนวนครูที่เขียนตอบคำถามเฉพาะประเด็นนั้นๆ ปรากฏผลดังนี้

1. ด้านความรู้เรื่องการทำวิจัย

ปัญหา –ครูให้ข้อมูลว่าขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย (38 คน) ขาดความรู้ด้านสถิติ (7 คน) ขาดความรู้ในเรื่องการเลือกงานวิจัยที่เป็นประโยชน์กับนักเรียน เช่น นวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหา (4 คน) ขาดประสบการณ์ในการทำวิจัย (4 คน) ไม่ทราบรูปแบบการทำวิจัยที่แน่ชัดเนื่องจากรูปแบบจะ

เปลี่ยนไปตามวิทยากร (3 คน) ขาดความรู้เรื่องการเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์ (2 คน) และขาดความรู้ในการเลือกเครื่องมือวิจัยให้สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด (1 คน)

แนวทางการแก้ปัญหา - ครูเสนอแนะว่าควรจัดให้มีการฝึกอบรมด้านการวิจัย/อบรมเชิงปฏิบัติการเพิ่มขึ้น (23 คน) ควรศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองเพิ่มขึ้น เช่น การอ่านหนังสือ การสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต การสอบถามผู้รู้ การศึกษาต่อระดับปริญญาโท จัดศึกษาดูงานในงานนำเสนอผลงานทางวิชาการในระดับประเทศของมหาวิทยาลัยต่างๆ (10 คน) ควรสัมมนาเพื่อกำหนดรูปแบบการวิจัยที่แน่ชัด (4 คน) และควรมีกุุ่มมือการทำวิจัยที่ชัดเจน (1 คน)

ปัญหา - ครูขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษา (9 คน) และการอบรมมักทำในภาพรวมทำให้ไม่ลึกซึ้งในหัวข้อปัญหา/กลุ่มสาระของตน (1 คน) และแหล่งศึกษางานวิจัยมีน้อย/อยู่ห่างไกล (1 คน)

แนวทางการแก้ปัญหา - ครูเสนอแนะว่าควรจัดหาอาจารย์พี่เลี้ยง/อาจารย์ที่ปรึกษา (11 คน) ควรจัดอบรมโดยแยกตามกลุ่มสาระที่สนใจ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ อังกฤษ จึงจะทำให้ครูได้ความรู้หรือแนวทางการแก้ปัญหาได้ตรงประเด็น และสามารถนำไปใช้ได้จริง (2 คน) และอยากให้มีผู้เชี่ยวชาญตอบปัญหาการวิจัยแบบ online ตั้งคำถามแล้วได้คำตอบเลย (1 คน)

ปัญหา - ครูไม่มีเวลาทำวิจัย (6 คน) และครูมีภารกิจมากเกินไป (2 คน)

แนวทางการแก้ปัญหา - ครูเสนอแนะว่าควรลดชั่วโมงสอน/ลดงานที่นอกเหนือจากหน้าที่ครู (3 คน) ควรตัดทอนรูปแบบงานวิจัยลง (2 คน) ควรมีฝ่ายจัดทำงานวิจัย โดยครูประจำชั้นเป็นคนส่งข้อมูลให้ (1 คน) และควรจัดกลุ่มในการจัดทำงานวิจัยเพื่อระดมความคิด (1 คน)

ปัญหา - ครูไม่เห็นความสำคัญของการวิจัย ไม่เข้าใจว่าทำวิจัยไปเพื่ออะไร คิดว่าการโฮมรูมและการเยี่ยมบ้านน่าจะเพียงพอ (2 คน) ครูไม่ได้ทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง (1 คน) และครูขาดแรงจูงใจที่จะทำวิจัย เพราะมองว่าเป็นเรื่องยากเกินความสามารถและยากที่จะทำให้เกิดคุณภาพ (1 คน)

แนวทางการแก้ปัญหา - ครูเสนอแนะว่าให้การทำวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาความดีความชอบ (1 คน)

ปัญหา - ครูไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง เช่น ให้ติดตามพฤติกรรมการรู้จักเก็บของใช้ให้เป็นระเบียบ การจัดการารเรียน การเตรียมอุปกรณ์ เป็นต้น (1 คน)

แนวทางการแก้ปัญหา - ครูเสนอแนะว่าการเชิญผู้ปกครองมาพูดคุยเพื่อหาสาเหตุ ทำหนังสือจากโรงเรียนและวางเงื่อนไขว่าถ้ายังเป็นอยู่แบบเดิมจะไม่ให้เลื่อนชั้น ผู้ปกครองจึงยอมติดตามผล ทั้งนี้ให้ผู้ปกครองเซ็นชื่อกำกับและลงวันที่มาด้วย (1 คน)

2. ด้านแหล่งเงินทุน

ปัญหา – ครูขาดเงินสนับสนุนการทำวิจัยต้องใช้เงินทุนส่วนตัว (50 คน) ครูต้องเก็บและรวบรวมเงินตนเองเพื่อทำวิจัย (3 คน) การขาดเงินทุนทำให้บางคนไม่ทำวิจัยหรือทำแต่ก็ขาดคุณภาพ (1 คน) จำนวนเงินทุนน้อยทำให้มีการแข่งขันกันสูง (1 คน) และครูมีภาระหนี้สินมาก ไม่มีงบประมาณเหลือพอที่จะนำมาทำวิจัย (1 คน)

แนวทางการแก้ปัญหา - รัฐบาลหรือหน่วยงานต้นสังกัดควรให้การสนับสนุนเงินทุนการทำวิจัยเพิ่มมากขึ้น (28 คน) ต้นสังกัดควรจัดตั้งอำนวยการความสะดวกให้อย่างเพียงพอ จำนวน 5 คน ครูควรใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาง่ายและใช้ข้อมูลที่อยู่ใกล้ตัวให้มากที่สุด (1 คน) และครูควรประยุกต์ใช้ความรู้ด้านจิตวิทยามาช่วยในการแก้ปัญหา (1 คน)

ปัญหา – ทุนที่ให้ไม่ตรงกับกลุ่มสาระหรือเรื่องที่อยากทำ (1 คน)

แนวทางการแก้ปัญหา - ควรให้ทุนวิจัยเฉพาะของแต่ละกลุ่มสาระ (1 คน)

ปัญหา – ขาดการประชาสัมพันธ์ทุน (1 คน)

แนวทางการแก้ปัญหา - ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์การให้ทุน/แหล่งทุน (1 คน)

3. ด้านผู้บริหาร

ปัญหา – ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการทำงานวิจัย (11 คน) ผู้บริหารไม่มีเวลาดูแลงานวิจัยของครูอย่างเต็มรูปแบบเพราะผู้บริหารมีภาระงานมากเกินไป (1 คน) ผู้บริหารควรให้อิสระในการคิดทำงานวิจัย (1 คน) ผู้บริหารไม่กระตุ้นหรือสร้างจิตสำนึกให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างจริงจัง (1 คน) และไม่ให้ความสะดวกในการทำงาน (1 คน)

แนวทางการแก้ปัญหา - ให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือ (4 คน) ผู้บริหารควรสร้างแรงกระตุ้นให้ครู เช่น การให้คำชมเชย (2 คน) ฝ่ายบริหารควรลดกิจกรรมที่เป็นนามธรรมเพื่อให้ครูได้มีเวลาในการทำงานวิจัย (1 คน) ให้การสนับสนุนการทำงานวิจัยโดยไม่กระทบกับหน้าที่อื่น (1 คน)

ปัญหา – ผู้บริหารให้คำปรึกษาได้เฉพาะด้าน (1 คน)

แนวทางการแก้ปัญหา - ควรส่งเสริมให้คำแนะนำติดต่อประสานงานหาผู้เชี่ยวชาญ/ที่ปรึกษางานวิจัย (5 คน) ควรสนับสนุนให้มีการวิจัยร่วมกับหน่วยงานอื่น (2 คน) และให้ครูศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (1 คน)

4. ด้านเพื่อนร่วมงาน

ปัญหา - ครูไม่ได้แลกเปลี่ยนความรู้/ความคิดเห็นจากการทำวิจัย (11 คน)

แนวทางการแก้ปัญหา - ควรแลกเปลี่ยนความรู้/ความคิดเห็นกันในเรื่องงานวิจัยที่แต่ละคนทำ จะได้นำผลการวิจัยมาแก้ปัญหาได้ (6 คน) และควรจัดประชุมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องงานวิจัย (3 คน)

ปัญหา - เวลาว่างไม่ตรงกัน (1 คน)

แนวทางการแก้ปัญหา - นำงานวิจัยของเพื่อนครุมาศึกษาเองตามเวลาที่อำนวยให้ (1 คน)

ปัญหา - รวบรวมงานหรือส่งงานช้า (1 คน)

แนวทางการแก้ปัญหา - ควรมีการประชุมติดตามงานอย่างต่อเนื่องเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการทำงานในแต่ละภาคส่วนและมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงานที่ต้องช่วยกันปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและรวบรวมงานได้ง่ายและเร็วขึ้น (1 คน)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน ปัจจัยเอื้อ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา 2553 ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากการจับฉลาก โรงเรียนที่เป็นตัวแทนในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาตามขนาดโรงเรียน และขอความร่วมมือจาก โรงเรียนที่เป็นตัวแทนให้จัดครูเพื่อตอบแบบสำรวจ ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 10 คน โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 20 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 35 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 390 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสำรวจการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 1 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการเก็บ รวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ ในเดือนสิงหาคม – เดือนตุลาคม 2553 และ ระยะที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2553 – เดือนพฤษภาคม 2554 โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ระยะด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนแบบสำรวจการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน และทดสอบ ความแตกต่างของสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครู แยกตามปัจจัยต่างๆ โดยการ ทดสอบค่า T-test, F-test และถ้าพบที่มีความแตกต่างกันจะใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างเป็น รายคู่ ตามวิธีของ Scheffe

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนแบบสำรวจสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน พบว่าครูในสังกัดกรุงเทพมหานครมีสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$ และ $SD = .50$)

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา โดยการทดสอบค่า T-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อเปรียบเทียบตามเพศ ไม่พบความแตกต่างในเรื่องสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครู แต่เมื่อเปรียบเทียบตามระดับการศึกษา พบความแตกต่างในเรื่องสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทจะมีระดับการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าครูที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูจำแนกตามอายุ สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการอบรมด้านการวิจัย ประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตำแหน่งทางวิชาการ จำนวนชั่วโมงสอน และระยะเวลารับราชการครู โดยการทดสอบค่า F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ไม่พบความแตกต่างในเรื่องสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครู

ผลจากการวิเคราะห์ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนแบบสำรวจสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน พบว่าปัจจัยเอื้อต่อการสร้างงานวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.99$ และ $SD = .43$) โดยครูส่วนใหญ่ใช้ทุนส่วนตัวในการทำวิจัย ซึ่งไม่เพียงพอในการใช้จ่าย และเวลาที่ใช้ในการทำวิจัยโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ 1 – 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนเหตุผลส่วนใหญ่ในการทำงานวิจัย คือนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอน และเพื่อให้มีความรู้และประสบการณ์ทางการวิจัยเพิ่มขึ้น

ผลจากการวิเคราะห์ค่าความถี่ของปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการสร้างงานวิจัย พบว่าปัญหา และอุปสรรคในการสร้างงานวิจัยส่วนใหญ่ คือภาระงานสอนมาก คิดเป็นร้อยละ 73.7 รองลงมาคือขาดความรู้และประสบการณ์ในการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 58.2 และขาดผู้ให้คำปรึกษางานวิจัย 49.6

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์แบบสำรวจสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร ครูในสังกัดกรุงเทพมหานครมีสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$ และ $SD = .50$) เนื่องจากต้นสังกัดคือสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดภาระงานให้ข้าราชการครูในสังกัดกรุงเทพมหานครทำงานวิจัยปีละอย่างน้อย 2 เรื่อง (<http://www.bangkokedu.in.th/images/plan512.pdf>) ทำให้ครูมีประสบการณ์การทำวิจัยและมีระดับการปฏิบัติการวิจัยอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับการกิจที่ต้นสังกัดกำหนด

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการอบรมด้านการวิจัย ประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตำแหน่งทางวิชาการ จำนวนชั่วโมงสอน และระยะเวลาบริหารการครู ไม่พบความแตกต่างในเรื่องสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูจำแนกระดับการศึกษา พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทจะมีระดับการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าครูที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ทั้งนี้เพราะครูที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทนั้นเคยทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ครูมีประสบการณ์ในการแสวงหาความรู้และมีทักษะกระบวนการแก้ปัญหาโดยผ่านกระบวนการวิจัย ทำให้เมื่อครูมาสอนทำให้ครูมีระดับการปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่า

ส่วนในด้านปัจจัยเอื้อต่อการสร้างงานวิจัยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.99$ และ $SD = .43$) แต่ครูส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าการสนับสนุนในด้านแหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัย และสิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัยยังมีน้อย โดยครูส่วนใหญ่ใช้ทุนส่วนตัวในการทำวิจัยถึงร้อยละ 89.8 และร้อยละ 71.4 ให้ข้อมูลว่าเงินทุนในการใช้จำยนั้นไม่เพียงพอในการทำวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ค่าความถี่ของปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัย พบว่าปัญหา และอุปสรรคในการวิจัยส่วนใหญ่ คือครูมีภาระงานสอนมาก คิดเป็นร้อยละ 73.7 ทำให้ครูส่วนใหญ่มีเวลาทำวิจัยโดยเฉลี่ย 1 – 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เท่านั้น รองลงมาคือครูส่วนใหญ่ขาดความรู้และประสบการณ์ในการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 58.2 และขาดผู้ให้คำปรึกษางานวิจัย คิดเป็น

ร้อยละ 49.6 ผลการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการวิจัยของสุกัร สีสาย (2547) ที่พบว่า ครูที่เคยเข้ารับการอบรมการวิจัยในชั้นเรียนมาแล้วหลายครั้ง แต่ยังมีปัญหาในด้านความรู้เข้าใจในหลักการวิจัยในชั้นเรียน ขาดทักษะการทำวิจัย ขาดความมั่นใจ และไม่กล้าตัดสินใจในการลงมือทำวิจัยในชั้นเรียน โดยส่วนใหญ่ต้องการทำวิจัยในชั้นเรียน แต่ไม่รู้วิธีการแก้ปัญหา ขาดการนิเทศติดตามและการชี้แนะให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด โดยเมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าครูส่วนใหญ่มีความรู้ที่น้อยที่สุดในเรื่องต่อไปนีคือการเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้เหมาะสมกับการวิจัย และการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการเขียนรายงานการวิจัยได้ถูกต้องตามระเบียบวิธีสากล

ข้อเสนอแนะ

ส่วนแนวทางในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรปฏิบัติดังนี้

1. โรงเรียนควรสนับสนุนส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการใช้สถิติ การเลือกหัวข้องานวิจัยที่เป็นประโยชน์กับนักเรียน รูปแบบการทำวิจัย การเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์ และการเลือกเครื่องมือวิจัย เพื่อให้ครูพัฒนาความรู้ด้านการวิจัยมากขึ้นจนสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้กับนักเรียนได้ ซึ่งจากงานวิจัยของสุกัร สีสาย (2547) พบว่าภายหลังการพัฒนาด้วยการอบรมปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ครูมีความรู้และมีความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น ในขั้นการกำหนดหัวข้อการวิจัยในชั้นเรียน ครูสามารถตรวจสอบสภาพการณ์ในการปฏิบัติงานและกำหนดหัวข้อการวิจัยในชั้นเรียนได้ ครูสามารถพัฒนานวัตกรรมเครื่องมือ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบมากขึ้น สามารถนำไปใช้อ้างอิงและตรวจสอบได้ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียนได้ โดยครูให้ความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. โรงเรียนควรจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิจัย เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถที่จะปรับปรุงแก้ไขหรือแก้ปัญหางานวิจัยได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งที่ปรึกษาจะได้อำนวยความสะดวก ติดตามและให้กำลังใจครู

3. โรงเรียนควรเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ เช่น การนำการประเมินงานวิจัยมาเป็นตัวบ่งชี้ในการให้ความดีความชอบ การจัดนิทรรศการงานวิจัยในชั้นเรียนของครูเป็นประจำทุกปีเพื่อให้ครูเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำวิจัยระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน การประกาศเกียรติ

คุณครูที่มีผลงานการวิจัยอย่างต่อเนื่องและเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำวิจัย โดยพิชัย แก้วสุวรรณ (2548) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในบทบาทของการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในด้านการกำหนดนโยบายและแผน เช่น จัดให้มีการประชุมเพื่อกำหนดให้ทุกคนทำงานวิจัยในชั้นเรียน มีการประชุมติดตามผล กำหนดให้ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ร่วมปรึกษาหารือถึงปัญหาและวางแผนการทำวิจัยร่วมกัน สนับสนุนให้มีการจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอน ในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการสนับสนุนการทำเอกสารและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานวิจัย มีศูนย์บริการคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการค้นคว้าข้อมูล ในด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ผู้บริหารควรให้คำปรึกษา และคำแนะนำครู ให้เสรีภาพในการทำวิจัย และให้เกียรติยกย่องในที่ประชุม

4. โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและนำผลการวิจัยที่ได้มาปรับใช้ในห้องเรียน เพื่อให้ครูเกิดทักษะการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น

5. จากงานวิจัยพบว่าครูส่วนใหญ่ไม่มีแหล่งทุน โรงเรียนอาจแก้ปัญหาโดยการตั้งกองทุน/ระดมทุนทั้งจากงบประมาณของโรงเรียนหรือจากสมาคมผู้ปกครอง หรือค้นหาแหล่งทุนสนับสนุนจากภายนอก โดยตีพิมพ์ประกาศในบอร์ดหรือเว็บไซต์ของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู
2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของงานวิจัยในชั้นเรียนของครู
3. ศึกษาเพื่อสร้างระบบสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ชื่อโครงการ : การศึกษาสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

Research on the Situations of Conducting Research in Classrooms of Teachers in the Department of Education, Bangkok Metropolitan Administration

วัตถุประสงค์ของการวิจัย :

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยเอื้อที่มีต่อการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ที่มาของการวิจัย

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับการปฏิรูปหรือการพัฒนาการศึกษาเพื่อยกระดับระบบการศึกษาของประเทศ ซึ่งจะต้องเชื่อมโยงกันและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) มุ่งเน้นการพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 24 กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รอบรู้ และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และมาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนา

กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา และกำหนดเป็นภารกิจของผู้สอน 3 ประการที่ต้องบูรณาการความรู้และการวิจัยเข้าด้วยกัน ได้แก่ 1) จัดกระบวนการเรียนการสอนและให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ 2) ทำวิจัยเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา และ 3) นำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน

จะเห็นว่าการวิจัยทางการศึกษาถูกยกระดับให้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพ ครูผู้สอนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้ใช้เครื่องมือทางการศึกษานี้ เพราะครูเป็นผู้ที่มีบทบาทโดยตรงในการพัฒนาการศึกษาและเป็นกลไกหลักในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เนื่องจากครูเป็นผู้อยู่ในปัญหา และรู้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด การวิจัยทำให้ครูทราบถึงความก้าวหน้าใหม่ๆ ในด้านเทคนิคการสอน สื่อการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียน นอกจากนี้ ครูยังทราบถึงปัญหา และวิธีแก้ไขปัญหา และทราบพัฒนาการของผู้เรียนด้วย (อุทุมพร ทองอุไทย, 2525 : 5)

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภากำหนดจัดการประชุมทางวิชาการของคุรุสภาประจำปี 2552 ครั้งที่ 5 ในหัวข้อการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้และการบริหารการศึกษาให้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพของงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกจากงานวิจัยของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาทุกกลุ่มจากทั่วประเทศ โดยในการประชุมครั้งนี้มีผู้ส่งผลงานวิจัยเข้าร่วมคัดสรรเพื่อนำเสนอในเวทีประชุมทางวิชาการ จำนวน 566 เรื่อง มีผลงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพเพียง 132 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 23.32 ของงานวิจัยทั้งหมด (<http://www.kruthai.info/board03/show.php?Category=news&No=378> อ้างอิงจากข่าวสดรายวัน หน้า 29 – วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ปีที่ 19 ฉบับที่ 6810) สอดคล้องกับ วีรพล ฉลาดเข้ม (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ครูประถมศึกษาในจังหวัดทำการวิจัยเพียงร้อยละ 15.21 ครูมีความเห็นว่ามีความรู้และทักษะการวิจัยอยู่ในระดับน้อย มีปัญหาในการทำวิจัยระดับมาก ได้แก่ การขาดความรู้เกี่ยวกับหลักการวิจัย ขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการวิจัย ขาดงบประมาณ ไม่มีการสนับสนุนการวิจัย และไม่มีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาในการทำวิจัย สอดคล้องกับสุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์ (2544 : 4) ที่ว่าครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย มองว่าการวิจัยเป็นเรื่องยาก ขาดแนวทางหรือผู้ให้คำแนะนำในการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดเอกสารตัวอย่างที่ชัดเจนเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งครูไม่มีเวลาในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพราะแยกงานวิจัยออกจากการเรียนการสอน สอดคล้องกับลัทธศักดิ์ แพรสายทอง (2548 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า ครูมีภาระงานที่ต้อง

รับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาค้นคว้าหาข้อมูล ขาดความมั่นใจ ขาดความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี ขาดการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง และผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือด้านข้อมูลที่แท้จริงของนักเรียน ทำให้การดำเนินงานการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูไม่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสุทธนะ ตั้งตระกูล (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้ปฏิบัติการสอนมีปัญหาในการทำวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนไม่เห็นคุณค่าของการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูไม่มีความรู้เรื่องการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอนไม่มีผู้ให้คำแนะนำให้คำปรึกษาในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอนไม่มีเอกสารงานวิจัยเป็นแบบอย่างในการค้นคว้า ครูผู้สอนไม่มีเวลาที่จะทำงานวิจัยในชั้นเรียน และปัญญา โรจนวิภาต (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี พบว่า ความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

จะเห็นได้ว่าครูส่วนใหญ่จะประสบปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน และจากจากรายงานแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2551 ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (<http://www.bangkokedu.in.th/images/plan512.pdf>) ที่กำหนดให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียนและจากรายงานพบว่า ครูที่ใช้งานวิจัยในการเรียนการสอนและการบริหารถึงร้อยละ 100 ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาสภาพการณ์ อุปสรรค ปัจจัยเอื้อ และแนวทางพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างงานวิจัยแก่ข้าราชการครูในสังกัดอื่นๆ และเพื่อหาวิธีการสนับสนุนการสร้างงานวิจัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อจะได้นำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้พิจารณาหาทางส่งเสริมการจัดทำงานวิจัยของข้าราชการครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

การดำเนินงานและผลงานที่ได้รับจากการวิจัย (โดยสังเขป)

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ครูระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา 2553 จำนวน 15,096 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา 2553 จำนวน 390 คน ซึ่งได้จากการสุ่ม

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาจำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ แบบสำรวจการศึกษาสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการโดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ และระยะที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ระยะด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนสิงหาคม 2553 – เดือนพฤษภาคม 2554

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนแบบสำรวจการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยต่างๆ ในสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียน โดยทดสอบค่า T-test, F-test และถ้าพบมีความแตกต่างกันจะใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีของ Scheffe

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.74$ และ $SD = .50$)
2. เมื่อจำแนกครูตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ในการอบรมด้านการวิจัย ประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ตำแหน่งทางวิชาการ จำนวนชั่วโมงสอน และระยะเวลาบริหารการครู ไม่พบความแตกต่างในเรื่องสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครู แต่เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 คือ ครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทจะมีระดับการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าครูที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี
3. ปัจจัยเอื้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.99$ และ $SD = .43$) โดยครูส่วนใหญ่ใช้ทุนส่วนตัวในการทำวิจัย ซึ่งไม่เพียงพอในการใช้จ่าย และเวลาที่ใช้ในการทำวิจัยโดยเฉลี่ย 1 – 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และเหตุผลส่วนใหญ่ในการทำงานวิจัยของครูคือนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอน และเพื่อให้มีความรู้และประสบการณ์ทางการวิจัยเพิ่มขึ้น
4. ผลจากการวิเคราะห์ค่าความถี่ของปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัย พบว่าปัญหา และอุปสรรคในการวิจัยส่วนใหญ่ คือภาระงานสอนมาก คิดเป็นร้อยละ 73.7 รองลงมา

คือขาดความรู้และประสบการณ์ในการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 58.2 และขาดผู้ให้คำปรึกษางานวิจัย 49.6

การนำผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้

แนวทางในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
ควรปฏิบัติดังนี้

1. โรงเรียนควรสนับสนุนส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการใช้สถิติ การเลือกหัวข้องานวิจัยที่เป็นประโยชน์กับนักเรียน รูปแบบการทำวิจัย การเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์ และการเลือกเครื่องมือวิจัย เพื่อให้ครูพัฒนาความรู้ด้านการวิจัยมากขึ้นจนสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้กับนักเรียนได้

2. โรงเรียนควรจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิจัย เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถที่จะปรับปรุงแก้ไขหรือแก้ปัญหาในงานวิจัยได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งที่ปรึกษาจะได้ช่วยในการนิเทศ ติดตามและให้กำลังใจครู

3. โรงเรียนควรเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ เช่น การนำการประเมินงานวิจัยมาเป็นตัวบ่งชี้ในการให้ความดีความชอบ การจัดนิทรรศการงานวิจัยในชั้นเรียนของครูเป็นประจำทุกปีเพื่อให้ครูเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำวิจัยระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน การประกาศเกียรติคุณครูที่มีผลงานการวิจัยอย่างต่อเนื่องและเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำวิจัย จัดให้มีการประชุมเพื่อกำหนดให้ทุกคนทำงานวิจัยในชั้นเรียน มีการประชุมติดตามผล กำหนดให้ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ร่วมปรึกษาหารือถึงปัญหาและวางแผนการทำวิจัยร่วมกัน สนับสนุนให้มีการจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอน ในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการสนับสนุนการทำเอกสารและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานวิจัย มีศูนย์บริการคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการค้นคว้าข้อมูล ผู้บริหารควรให้คำปรึกษา และคำแนะนำครู ให้เสรีภาพในการทำวิจัย และให้เกียรติยกย่องในที่ประชุม

4. โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและนำผลการวิจัยที่ได้มาปรับใช้ในห้องเรียน เพื่อให้ครูเกิดทักษะการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น

5. จากงานวิจัยพบว่าครูส่วนใหญ่ไม่มีแหล่งทุน โรงเรียนอาจแก้ปัญหาโดยการตั้งกองทุน/ระดมทุนจากทั้งจากงบประมาณของโรงเรียนหรือจากสมาคมผู้ปกครอง หรือค้นหาแหล่งทุนสนับสนุนจากภายนอก โดยตีตประกาศในบอร์ดหรือเว็บไซต์ของโรงเรียน

ผลงานวิจัย/ผลผลิต สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม หรืออื่นๆ ที่ได้จากการทำวิจัยและมี Impact ต่อสังคม, ประเทศชาติได้รับประโยชน์อะไร

ผลของการวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ทราบสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร รวมทั้งปัจจัยเอื้ออุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหา และหาทางสนับสนุนส่งเสริมให้ครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้ผลิตผลงานวิจัยที่มีประสิทธิผลประสิทธิภาพต่อไป

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัย

- ไม่มี

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาแนวทางการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูชำนาญการ 3 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างงานวิจัยที่มีคุณภาพให้แก่ครูที่ยังไม่มีประสบการณ์การทำวิจัย

2. ในการวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาประเด็นต่อไปนี เช่น ศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู, ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของงานวิจัยในชั้นเรียนของครู, ศึกษาเพื่อสร้างระบบสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูต่อไป เป็นต้น

งานวิจัยที่คาดว่าจะดำเนินการต่อไป

- งานวิจัยเกี่ยวกับแบบวัดความถนัดทางการเรียน

คณะผู้ทำวิจัย

- 1. ชื่อสกุล** นางสาวยุวารินทร์ ธนกัญญา หัวหน้าโครงการวิจัยผู้รับทุน
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่ตั้ง 114 สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ที่ทำงาน 02-649-5000 # 306 โทรสาร 02-262-1745
อีเมล jyuwarin@gmail.com , yuwarint@swu.ac.th

ทุนสนับสนุน

ได้รับทุนสนับสนุนจากเงินงบประมาณ เงินรายได้
ประจำปีงบประมาณ 2553
เริ่มงานวิจัย ปี 2553
สิ้นสุดงานวิจัย ปี 2555

บรรณานุกรม

- กลอยใจ ชัยเกียรติ. (2547). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูระดับประถมศึกษา ในสังกัดฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์. (2544). *เรียนรู้และฝึกปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. ฉะเชิงเทรา : งามช่าง. ครูไทย. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2553.
- <http://www.kruthai.info/board03/show.php?Category=news&No=378>.
- จำเริญ จิตหาล้า. สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2555, จาก 210.246.188.58/trang1/news_file/p17768871754.doc. ชมรมครูวิชาการก่อสร้างอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมวิชาการ วิชาชีพ วิชาชีวิต พัฒนาคุณธรรม พัฒนาวิทยฐานะครู. สืบค้นเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://www.oknation.net/blog/BCCamp/2009/08/19/entry-1>.
- ทฤษฎี สุขยอด. (2549). การศึกษาพฤติกรรมและปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูอาจารย์ในโรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทัศนาศาสตร์. (2543, พฤษภาคม). การวิจัยในชั้นเรียน. วารสารวิชาการ. 3(5) : 72 – 77.
- ทัศนีย์ สิทธิวงศ์. (2543). การพัฒนาการเรียนการสอน โดยวิธีการวิจัยในชั้นเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านแท่นวิทยา อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ. กลุ่มวิจัยและการพัฒนา สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 11 อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา.
- เทวี พรหมมินตะ. (2544). ผลของการเสริมพลังอำนาจครู โดยการพัฒนาความสามารถด้านการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามแนวความคิดความร่วมมือ การออกแบบด้วยวิธีผสมผสาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2555, จาก ednet.kku.ac.th/~edad/research_article/QUan&Quali.doc. สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2555, จาก www.ksp.or.th/ksp2009/upload/informationnews/files/280-9056.doc.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2547). การทำวิจัยในชั้นเรียนในสไลด์การเขียนรายงานแบบหน้าเดียว., กรุงเทพฯ : บริษัทธนรัชการพิมพ์ จำกัด.
- บุญยาพร นิยมพลอย. (2544). ผลของการทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประวิต เอราวรรณ์. (2545). *การวิจัยในชั้นเรียน Classroom Research (ฉบับปรับปรุงใหม่)*. โรงพิมพ์ : บริษัท ยูแพคเกจอิงเตอร์ จำกัด, กรุงเทพฯ.
- ปราณีรัตน์ อักษร. (2545). *การศึกษาค้นคว้าและพฤติกรรมการศึกษาปฏิบัติการณ์ในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทัพทัน สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุทัยธานี*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรีดา เบญจการ. (2548). *การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนในกระบวนการพัฒนาการวิจัยเชิงปฏิบัติการณ์ในชั้นเรียนของครู*. ปรินิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปัญญา โรจนวิภาต. (2546). *การศึกษาค้นคว้าและความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2544). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ปฏิบัติการณ์วิจัยในชั้นเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ.
- พิชัย แก้วสุวรรณ. (2548). *บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภูริ วงศ์วิเชียร. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ลัทธศักดิ์ แพรสาทอง. (2548). *แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วีรพล ฉลาดเข้ม. (2544). *การวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศุภวัฒน์ คุณานุวัฒน์. (2552). สืบค้นเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2553, จาก <http://www.kroobannok.com/blog/16042>.
- สมาน ราชบุรี. (2542). *การศึกษาค้นคว้าและข้อเสนอแนะในการจัดทำผลงานเพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธนะ ตั้งตระกูล. (2548). *การพัฒนากระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้ปฏิบัติการณ์สอนในโรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุนา ณ สุโหลง. (2545). การสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนัก
การศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาภรณ์ มั่นเกตุวิทย์. (2544). ตัวอย่างการวิจัยในชั้นเรียนประสบการณ์ตรงของครูต้นแบบ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.
- สุกักร์ สipay. (2547). การพัฒนานุเคราะห์ด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนอนุบาลสุริยาอุทัยพิมาย จังหวัด
นครราชสีมา. บริหารการศึกษา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2543). แนวคิดและหลักการของการวิจัยในชั้นเรียน. ใน *ประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อ
การเรียนรู้สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2544). คู่มือการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : หน่วย
ศึกษานิเทศน์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร.
- _____. (2546). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2553). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒนา สุวรรณเชตนิคม. (2545). แนวคิดและรูปแบบเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน. ใน *เส้นทางสู่งานวิจัยใน
ชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : บริษัทพิชการพิมพ์.
- สำนักงานข้าราชการครู กรุงเทพมหานคร. (2552). สืบค้นเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2553, จาก
<http://www.bangkokedu.in.th/images/plan512.pdf>,
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อุทุมพร ทองอุไทย. (2525). *วรรณกรรมประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- อุทุมพร จามรมาน. (2537). *การวิจัยของครู*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Daniels, Linda. (1998). "Student Teachers' Use of Action Research in the Classroom Behavior
Management," *Dissertation Abstracts International*. p59 -07A. University of Virginia.
- Hernandez - Tutop, Jeanne Ellzabeth. (2001). "Professional Development : Implementing Action
Research for Improving Classroom Teaching," *Dissertation Abstracts International*. p62 – 04A.
The Fielding Institute.
- Segal and Sarah Ultan. (2009). "Action Research in Mathematics Education: A Study of a Master's
Program for Teacher". Higher Education. Retrieved March 10, 2012, from UMI Proquest
Digital Dissertation.

- Shyder, K. and Maclaughin, W. (1991, January). "Factor Contributing to Research Excellence," *Research in Higher Education*. 32(11) : 45 – 58.
- Tabachnick, B.; Robert, Zeichner; & Kenneth M..(1999, July). Idea and Action: *Action Research and the Development of Science Education*. p309.
- Von Gnechten and Mitchell P. (2011). "Collaborative Practitioner Inquiry: Providing Leadership and Action Research for Teacher Professional Development." *Teacher Education*.
Retrieved March 22, 2012, from UMI Proquest Digital.

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ
ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา
อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.อุไร จักร์ตรีมงคล
อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์สมกิจ กิจพูนวงศ์
อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเรื่อง “การศึกษาสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครู ในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร”

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการศึกษาถึงสภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการให้การสนับสนุนและช่วยเหลือข้าราชการครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนต่อไป และเพื่อให้การวิจัยมีคุณค่าอย่างแท้จริง ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบทุกข้อ ความคิดเห็นและคำตอบในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะไม่มีผลกระทบกับท่านหรือผู้อื่นแต่อย่างใด ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด สิ่งที่สำคัญคือขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงมากที่สุด แบบสอบถามประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของครู
- ตอนที่ 2 สภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยของครู
- ตอนที่ 3 ปัจจัยเอื้อต่อการทำงานวิจัย
- ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการวิจัย

ขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

อาจารย์ยุวรินทร์ ธนัญญา
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มศว
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของคุณ

1.1 เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

1.2 อายุ ☐ 20 – 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป

1.3 สถานภาพการสมรส ☐ คู่ ☐ โสด ☐ หย่า/แยกกันอยู่/หม้าย

1.4 ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท

1.5 ประสบการณ์ในการอบรมด้านการวิจัยภายใน 3 ปี จำนวน ครั้ง

1.6 ประสบการณ์การทำวิจัยในชั้นเรียนภายใน 3 ปี จำนวน เรื่อง

1.7 ตำแหน่งทางวิชาการในปัจจุบัน

1.8 ปัจจุบันท่านมีจำนวนชั่วโมงสอน ชม./สัปดาห์

1.9 ท่านรับราชการครูเป็นเวลา ปี

ตอนที่ 2 สภาพการณ์ในการสร้างงานวิจัยของคุณ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของท่าน

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ					ไม่ได้ปฏิบัติ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.	ข้าพเจ้าสังเกตปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน						
2.	ข้าพเจ้างัดคำถามกับนักเรียนระหว่างสอนหรือหลังการสอนเพื่อหาข้อบกพร่องและสิ่งที่ควรแก้ไข						
3.	ข้าพเจ้าวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อคิดหาแนวทางแก้ไขปรับปรุง						
4.	ข้าพเจ้าทำความเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนให้ชัดเจนก่อนที่จะเริ่มวางแผนการแก้ปัญหา						

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ					ไม่ได้ปฏิบัติ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
5.	ข้าพเจ้าเลือกปัญหาที่สามารถดำเนินการแก้ไขปรับปรุงได้อย่างเป็นรูปธรรม						
6.	ข้าพเจ้านำปัญหามาสร้างเป็นแนวความคิดในการศึกษา/วิจัย						
7.	ข้าพเจ้ามักจะค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาในการสอน						
8.	ข้าพเจ้าศึกษาเอกสาร/ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎี และวิธีการสอนหลายๆ อย่าง						
9.	ข้าพเจ้าศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้						
10.	ข้าพเจ้าศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหการเรียนรู้และพฤติกรรมของนักเรียนจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ						
11.	ข้าพเจ้าศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดในการกำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา						
12.	ข้าพเจ้าวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า						
13.	ข้าพเจ้าศึกษาค้นคว้าเพื่อกำหนดขอบเขตการแก้ปัญหาไม่ให้กว้างเกินไปหรือแคบเกินไป						
14.	ข้าพเจ้าคิดหาหนทางแก้ไขปัญหที่พบในการจัดการเรียนการสอน						
15.	ข้าพเจ้าคิดหาเทคนิคการสอนหรือสื่อการสอนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหการจัดการเรียนรู้						
16.	ข้าพเจ้าเตรียมการไว้ล่วงหน้าว่าจะใช้เทคนิควิธีการสอนหรือสื่อการสอนใดกับห้องเรียนใด และวางแผนใช้เมื่อใดเพื่อให้เกิดผลดีที่สุด						

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ					ไม่ได้ปฏิบัติ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
17.	ข้าพเจ้าพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัสดุ/อุปกรณ์สื่อการสอนหรือกระบวนการสอน						
18.	ข้าพเจ้าเขียนแผนการดำเนินการเป็นลายลักษณ์อักษรก่อนนำเทคนิควิธีการสอนหรือสื่อการสอนที่คิดค้นขึ้นมาใช้						
19.	ข้าพเจ้าศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาการเรียนการสอน						
20.	ข้าพเจ้าใช้เครื่องมือที่มีความหลากหลาย เช่น แบบบันทึกการสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามเพื่อบันทึกข้อมูลระหว่างการแก้ปัญหา						
21.	ข้าพเจ้าถามความคิดเห็นของนักเรียนถึงวิธีการสอน/สื่อการสอนที่ใช้						
22.	ข้าพเจ้าบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมและการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ						
23.	ข้าพเจ้าศึกษาวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติที่เหมาะสมกับตัวแปรที่ศึกษา						
24.	ข้าพเจ้านำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์เนื้อหาหรือวิเคราะห์ทางสถิติ						
25.	ข้าพเจ้าได้นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการวิเคราะห์และแปลผล						
26.	ข้าพเจ้านำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางและ/หรือภาพประกอบ						
27.	ข้าพเจ้าจัดทำรายงานผลการดำเนินการแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่ดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ						
28.	ข้าพเจ้าปรับกระบวนการสอนเมื่อทดลองแก้ปัญหาได้สำเร็จ						

ข้อ	พฤติกรรม	ระดับการปฏิบัติ					ไม่ได้ปฏิบัติ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
29.	ข้าพเจ้านำแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนและพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของนักเรียนไปใช้ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน						
30.	ข้าพเจ้านำผลการแก้ปัญหการเรียนการสอนไปใช้จนเกิดนวัตกรรมการเรียนรู้						
31.	ข้าพเจ้าแลกเปลี่ยนข้อค้นพบในการทำวิจัยกับเพื่อนครูเพื่อพัฒนาแนวทางในการทำวิจัยในชั้นเรียน						
32.	ข้าพเจ้าพูดคุยกับเพื่อนครูถึงการแก้ไขปัญาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนรู้ หรือเรื่องเทคนิคการสอนใหม่ๆ						
33.	ข้าพเจ้าร่วมอภิปรายและเสนอความคิดเห็นหรือข้อค้นพบจากงานวิจัยในที่ประชุม/สัมมนา						
34.	ข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการเรียนรู้อหรือพฤติกรรมของนักเรียน						
35.	ข้าพเจ้านำข้อค้นพบจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของตนเอง						

2.1 แหล่งทุนที่ใช้ในการวิจัย

.....

.....

2.2 กรณีที่ท่านได้รับทุนทำวิจัยอื่นที่ไม่ใช่ทุนส่วนตัว ท่านคิดว่าทุนที่ได้รับต่อโครงการ

[] เพียงพอ [] ไม่เพียงพอ

2.3 ใน 1 สัปดาห์ ท่านใช้เวลาในการทำวิจัยโดยเฉลี่ยประมาณเปอร์เซ็นต์ของเวลาทำงานทั้งหมด

2.4 เหตุผลในการทำงานวิจัยของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ นำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอน
- ☐ เพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ
- ☐ เพื่อให้มีความรู้และประสบการณ์ทางการวิจัยเพิ่มขึ้น
- ☐ เพื่อเกียรติยศชื่อเสียงและได้รับการยกย่อง
- ☐ เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น
- ☐ ชอบทำงานวิจัย
- ☐ เป็นส่วนหนึ่งที่จะนำไปพิจารณาความดีความชอบ
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 ปัจจัยเอื้อต่อการทำงานวิจัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีเลย
3.1	การสนับสนุนจากหน่วยงาน 1. มีข้อมูลพื้นฐานการวิจัยที่จะนำมาใช้ในงานวิจัย 2. มีแหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัย 3. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัย เช่น ยานพาหนะ การใช้สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ฯลฯ 4. มีการจัดหาผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือให้คำปรึกษาด้านการวิจัย				
3.2	การสนับสนุนจากผู้บริหาร 6. สนับสนุนให้เข้ารับการฝึกอบรมและเพิ่มพูนความรู้ทางการวิจัย 7. ให้ความสำคัญในการทำงานวิจัย เช่น สนับสนุนให้ทำการวิจัยได้โดยไม่กระทบกับงานหน้าที่อื่น 8. ชี้แนะ/ช่วยเหลือหาแหล่งทุนที่จะนำมาสนับสนุนการวิจัย				

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			
		มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีเลย
	9. สนับสนุนให้มีการวิจัยร่วมกับหน่วยงานอื่น 10. สนับสนุนให้มีโอกาสเสนอผลงานวิจัย (อนุมัติโดยไม่ถือเป็นวันลา, อนุมัติให้เบิกค่าใช้จ่าย)				
3.3	ความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน 11. เพื่อนร่วมงานให้การสนับสนุนต่อการทำวิจัยของท่าน 12. มีการแลกเปลี่ยนความเห็นด้านการวิจัยในชั้นเรียนระหว่างท่านกับเพื่อนร่วมงาน 13. ท่านได้เรียนรู้การวิจัยในชั้นเรียนจากเพื่อนร่วมงาน				
3.4	ความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัยในประเด็นต่อไปนี้ 14. การกำหนดปัญหาที่ควรทำวิจัย 15. การกำหนดสมมติฐานของการทำวิจัย 16. การกำหนดขอบเขตของการวิจัย 17. การกำหนดตัวแปรที่สำคัญในการทำวิจัย 18. การเขียนนิยามปฏิบัติการตัวแปรที่ศึกษา 19. การคัดเลือกเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา 20. การออกแบบการวิจัยให้เหมาะสมกับปัญหาการวิจัย 21. การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 22. การเลือกใช้เครื่องมือวิจัยให้สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด 23. การเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้เหมาะสมกับการวิจัย 24. การแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล 25. การเขียนรายงานการวิจัยได้ถูกต้องตามระเบียบวิธีสากล 26. การสรุปผลของการวิจัย 27. การอภิปรายประเด็นสำคัญของสิ่งที่ค้นพบจากการวิจัยได้อย่างถูกต้อง				

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการวิจัย

4.1 ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการวิจัยหรือไม่

[] ไม่มี

[] มี ในด้านต่างๆ ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[] ภาระงานสอนมาก

[] ขาดความรู้และประสบการณ์ในการวิจัย

[] เงินทุนในการทำวิจัยไม่เพียงพอ

[] ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน

[] ขาดผู้ให้คำปรึกษางานวิจัย

[] สิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัยไม่เพียงพอ

[] การทำวิจัยต้องใช้เวลามาก จึงทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมอื่น

[] มีปัญหาด้านสุขภาพร่างกาย

[] อื่นๆ (โปรดระบุ)

[] ไม่ชอบทำงานวิจัย

4.2 ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นๆ ในเรื่องปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานวิจัยในชั้นเรียนและรูปแบบแนวทางแก้ปัญหาในด้านต่างๆ ต่อไปนี้อย่างไรบ้าง

1. ความรู้เรื่องการวิจัย

ปัญหา

.....

รูปแบบแนวทางแก้ปัญหา.....

.....

2. แหล่งเงินทุน

ปัญหา

.....

รูปแบบแนวทางแก้ปัญหา.....

.....

3. ผู้บริหาร

ปัญหา

.....

รูปแบบแนวทางแก้ปัญหา.....

.....

4. เพื่อนร่วมงาน

ปัญหา

.....

รูปแบบแนวทางแก้ปัญหา.....

.....

♥♥ ขอขอบคุณในความร่วมมือ ♥♥

อาจารย์ยุวรินทร์ ธนิกัญญา

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อผู้วิจัย	นางสาวยุวารินทร์ ธนกัญญา
วันเกิด	วันที่ 10 พฤศจิกายน 2520
ภูมิลำเนา	จังหวัดร้อยเอ็ด
การศึกษา	ปีการศึกษา 2543 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการสอนมัธยมศึกษา วิทยาศาสตร์และคอมพิวเตอร์ จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2547 ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
การทำงาน	เมษายน 2545 – กุมภาพันธ์ 2547 ทำงานในตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มิถุนายน – ธันวาคม 2547 ทำงานในตำแหน่งเลขานุการ ผู้อำนวยการสำนักงาน จัดการศึกษาทั่วไป จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มกราคม 2548 – ปัจจุบัน ทำงานในตำแหน่งอาจารย์ประจำสำนักทดสอบ ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ